

Reggeli Ujság

Noviszád, 1939 december 29, péntek

Urednik — Szerkesztő
ANDRÉE DEZSÓ

20. évfolyam 356. szám

A pápa látogatása a Kvirinálban

Mussolini legszilárdabb fámazsa az Egyház — Az orosz vereségek főoka a megfelelő tisztikar hiánya

Rómából jelentik: XII. Pius pápa csütörtök délelőtt történelmi jelentőségű látogatást tett a Kvirinálban, az olasz uralkodópárnál. Jóllehet a pápai menet csak tíz órakor indult el a Vatikánból, a tömeg már a korahajnali órák óta ott szorongott a Szent Péter tértől a Kvirinálig vezető útvonal mentén felállított csapatok sora mögött. A kivézenyelt csapatok teljes díszben álltak. Minden fegyverem és minden hadtest válogatott legénységet küldött. A csapatok zászlókkal és zenekarokkal álltak fel. A Szent Péter téren reggel 9 órakor felsorakozott előbb a rendőrség, azután a svájci gárda és a csendőrség, díszgyenruhákban. A pápai csapatok és az olasz birodalom csapatai köszöntötték egymást. Az útvonalon elhelyezett emelvényen foglalt helyet Borghese herceg, Róma kormányzója, a városi hatóságok vezetőivel. Ugyanott tartózkodott a királyi küldöttség is, amelynek az volt a feladata, hogy üdvözlje a pápát, amikor a vatikáni állam területéről Olaszország földjére lép.

Tíz óra 10 perckor megkondultak a Szent Péter templom hangjai, hogy hirdessék azt a pillanatot, amikor a Szentatyá elhagyta lakosztályát. Nemsokára Róma többi hangja is megszólalt. Negyed 11-kor gördült ki az első pápai gépkocsi a Szent Péter térre. Az olasz királyi küldöttség a pápai állam határánál üdvözölte a pápát és kíséretét, majd Borghese herceg rövid beszédben tolmácsolta Róma népének hódolatát és háláját a pápa előtt, amit arra kért, hogy adja áldását az olasz királyi családra, a Ducéra, Róma népére és az egész olasz nemzetre.

A Kvirinálban

A katonaság és az ünneplő közönség beláthatatlan tömegének sora között, hatalmas lelkesedéstől kísérve, tette meg útját a pápai menet a Piazza Venezián át a Kvirinálba. A menet 18 gépkocsiból állott. A hatodik gépkocsiban ült bíborpalástban, fején bíborsapkával a pápa. Vele szemben főkamarása ült, a többi kocsi-ban pedig az egyház és a pápai udvar legfőbb méltóságai foglaltak helyet. Maglione bíboros-államtitkár bíborköpenyben, az Anunziata-rend nyakláncával a 9. kocsi-ban, Granito di Belmonte bíboros, a szent kollégium legidősebb tagja pedig a pápát követő gépkocsiban ült.

Amikor a menet a királyi palota udvarára ért, a zászlókkal és zenekarral felállott őrség a királyinduló és a pápai himnusz hangjai mellett fegyverrel tisztelgett. A díszlépcső lábánál várta vendégét az olasz király és császár, oldalán a trónörökös, valamint a többi királyi herceggel, Ciano gróf külügyminiszterrel, Olaszország szentszéki nagykövetével, a királyi Ház miniszterével s más előkelőségekkel. Amikor a pápa gépkocsija megállt a lépcső előtt, a királyi udvar főszertartásmestere kinyitotta a kocsi ajtaját és kíségette a Szentatyát. Az olasz király és császár tiszteletteljes szívélyességgel fogadta XII. Pius-t. A menet megalakults felvonult a lépcsőn, melynek két oldalán vértések tisztelgették. Elöl a főszertartásmester haladt, a pápa balján az olasz uralkodó, mögöttük a trónörökös és a királyi hercegek következtek, majd Granito di Belmonte bíboros és Tedeschini bíboros után Maglione bíboros-államtitkár haladt Taon di Revel herceg tengernaggyal, a király és császár szárnysegédével és Ciano külügyminiszterrel. Végül a pápa kíséretében levő egyházi méltóságok zárták be a menetet a királyi és császári udvar méltóságaival.

A királyné és császárné az ugynevezett vértések termében várta a pápát a piemonti hercegnővel és a királyi család többi hercegnőjével. Hódolattal köszöntötte a Szentatyát, majd mellé csatlakozott, míg a hercegnők a királyi hercegek mellett sorakoztak fel. A pápa az olasz uralkodópárral és kíséretével ezután a Sixtusi-kápolnába vonult, ahol rövid imát mondott, majd a trónterembe ment. A trónteremben hatalmas mennyezet alatt három díszes karosszék volt felállítva. A középsőben a Szentatyá, jobbán a királyné és császárné, balján pedig az olasz uralkodó foglalt helyet. Ezután a szertartásmester és a kíséret tagjai kivonultak a teremből, ahol csak a királyi család tagjai és a bíborosok maradtak a Szentatyával és az uralkodópárral.

A tartós béke előfeltétele

Berlinből jelentik: A német sajtó ismerteti XII. Pius pápának a bíborosi testülethez intézett karácsonyi beszédét és a pápai szózatból különösen azokat a részeket emeli ki, amelyek a béke helyreállítását megakadályozó bizalmatlanságra vonatkoznak. A német lapok hangsúlyozzák, hogy a nemzetek életjogainak biztosítása, melyet a pápa az igazságos és tartós béke előfeltételének jelölt meg, olyan alapelv, amelyet Versaillesban és Versailles után köztudomás szerint a legdurvábban figyelmen kívül hagytak. Kiemelik a német lapok a Szentatyá beszédének azt a részét is, amelyben hangsúlyozta, hogy minden jogos igényt figyelembe kell venni, hogy a békeszerződések felülvizsgálásával a nemzetek között létrejőjön az igazi egyensúly.

A francia sajtó a pápa látogatásáról

Párisból jelenti az AVALA: A francia sajtó behatóan foglalkozik XII. Pius pápának a Kvirinálban tett látogatásával. A lapok kiemelik ennek az eseménynek nagy jelentőségét, amely annál szembezőköbb, mert 15 évvel ezelőtt a katolikus egyház fejét még a Vatikán foglyának tekintették. A Figaro ismerteti a lateráni egyezmény történetét és leszögezi, hogy minden francia nagy tisztelettel tekint az olasz uralkodópár felé.

Londonból jelentik: A Times római levelezője szerint a pápa látogatása az olasz birodalom és a római katolikus egyház közti szoros közeledés jelképe. A Daily Herald ezeket írja: A pápa Kvirinál látogatása egyike a legjelentősebb politikai fejleményeknek a Berlin-Róma tengely létrejötté óta. A pápa, akit súlyosan aggaszt a nemzetközi helyzet, kezdeményező lépéseket tett. Az első lépés, a szoros egyetértés az olasz kormánnyal, ma megvalósult. Mussolini ma az Egyházat tekinti legszilárdabb támaszának.

BOMBÁZOTT ÉSZT SZIGET

Tallinból jelenti az AVALA: Szerdán délelőtt Vaajndlo észti sziget fellett két finn repülőgép jelent meg és 9 bombát dobott le. Egy órával később egy másik finn repülőgép mutatkozott, de nem dobott le bombákat. A bombák súlyosan megrongálták a sziget világítótornyát. Emberéletben nem esett kár.

HÁBORUELLENES MOZGALOM MOSZKVA-BAN

Londonból jelenti az AVALA: A Daily Telegraph moszkvai tudósítója szerint a szovjethatóságok a hivatalos jelentéseken kívül a finnországi hadműveletekről semmiféle közlést sem engedélyeznek. Ennek ellenére Moszkvában egyre jobban terjed a háboruellenes mozgalom. A kommuniszpártban egyre súlyosabb a feszültség a finn háboru hívei és ellenzői között. A tudósító hozzáfűzi, hogy Leningrádban az összes iskolákat katonai kórházakká alakították át. Moszkvában a polgári betegeknek el kellett hagyniuk a kórházakat.

A SZOVJET KUDARCAINAK OKA

Párisból jelentik: Parsonnen finn ezredes, Kallio elnök első szárnysegéde, hivatalos küldetés-

ben Genfből Párisba érkezett. A Magyar Távirati Iroda munkatársának alkalmá volt a finn követéségen beszélgetni Parsonnen ezredessel, aki lehetségesnek mondta, hogy a szovjet hadvezetőség az eddig elszenvedett súlyos veszteségek hatása alatt a téli hónapokra teljesen beszünteti a további előnyomulási kísérleteket. Ebben az esetben valószínű, hogy a harcér északi szakaszán, ahol a csapatok elszállásolása és a hadtápszolgálat igen nagy nehézségekbe ütközik, a szovjet hadvezetőség csupán az eddig megszállott területek védelmére teszi meg a szükséges intézkedéseket. Más kérdés azonban, hogy a finnek tétlenek maradnak-e ezeken a frontszakaszokon és nem ragadják-e magukhoz a kezdeményezést a szovjet csapatok teljes kiszorítására. Az a szovjet haditerv, amelynek célja Finnország kettévágása és az északi harcér elszigetelése volt, ma már többé-kevésbé meghiusultnak tekinthető.

— A szovjet hadvezetőség balsikerének főoka a tisztikar hiányosságaiiban rejlik. Az orosz jó és kötelességtudó katona, ha kellő vezetés alatt áll. Az alantas szovjet tisztikar, egészen a század-

parancsnokig még többé-kevésbé megfelelnek a rájuk háruló feladatoknak, de a zászlóaljparancsnokoktól felfelé a törzstiszti s tábornoki kar gyenge és semmiképpen sem áll hivatása magaslatán. Maga Vorosilov inkább politikus, mint katona. Ami a külföldi segélynyújtást illeti, az ezredes rendkívüli fontosságot tulajdonít a svéd önkéntescsapatok megalakításának. A svéd tisztikar és az altisztek elsoranguak, a svéd hadianyag pedig a lehető legkorszerűbb. Elsősorban repülőgépekre s páncéltörő ágyukra van szükségünk — mondotta az ezredes — ezen a téren azonban legutóbb már jelentékeny utánpótlást kaptunk és a finn ágyu- és fegyvergyárak is teljes üzemmél dolgoznak.

AMERIKA BOMBAVETŐKET SZÁLLIT

A Stefani-iroda jelentése szerint Washingtonba finn bizottság érkezett a legújabb mintájú amerikai mozsarak, harcikosik, léghárító ütegek és löszerek vásárlására. Január első felében 442 amerikai bombavető repülőgépet szállítanak Finnországba.

Gafencu Svájcba utazik

Rómából jelentik: A szerda reggeli római lapok megerősítik azt a hírt, hogy Gafencu román külügyminiszter a közel jövőben egészségének helyreállítása céljából Svájcba utazik. Távollétében Tatarescu helyettesíti.

Leszurfak

egy padinai gazdálkodót

Petrovgrádról jelentik: Csütörtökre virradó éjjel a petrovgrádi kórházba szállították Vika Paló 28 éves padinai földmivest. Vika testén az orvosok

késszurástól eredő 37 sebet találtak.

A földmives eszméletlen állapotban fekszik és nem valószínű, hogy magához tér, mert minden pillanatban a halál beálltát várják.

A rendőrség kihallgatta a halálkölő földmives sógorát, Mrenjica Palót, aki elmondotta, hogy Vika szerdán este Szabó János padinai vendéglőjében ivott, s közben összeveszett egy társasággal. Amikor éjfél tájban haza indult, a társaság tagjai, Heran Guszti, Osmeta Janó, Bobás Janó és Bobás Paló megleszték és összeszurkálták.

Városi Mozi - Szubotica

Még néhány napig

Az első magyar nyelvű hangosfilm

Hotel Kikelet

Főszereplők: Tökés Anna, Páger Antal, Turay Ida, Kabos Gyula, Uray Tivadar, Mály Gerő és a pesti Opera tagja: Dr. PALLÓ IMRE — Zene: Abrahám Pál

Vadnay László kézirata nyomán Magyar Imre és cigányzenekarának műsora

Jegyekről gondoskodik elővételben!

Argentína nem fogadja el a német tiltakozást, mert a Graf Spee legénységét harcoló csapatnak tekinti

Párisból jelenti a Havas-iroda: A francia haditengerészet december 17-étől 24-éig feltartóztatott s átvizsgált 16 hajót és 48.000 tonna árut foglalt le. Az angol hadihajók ugyanezen a héten 6824 tonna árut koboztak el. Franciaország a háboru kezdete óta 402.000 tonna árut, Nagybritannia pedig 513.000 tonna árut foglalt le.

Buenos Airesből jelenti az Avala: Argentína külügyminisztere közölte a sajtóval, hogy az argentin kormány nem veheti tudomásul a német kormány tiltakozását a Graf Spee legénységének internálása miatt, mert a legénységet nem hajótörötteknek, hanem harcoló csapatoknak tekinti.

Berlinből jelentik: A német véd-erő főparancsnoksága csütörtökön a következő jelentést adta ki:

A nyugati arcvonalon nem történt említésreméltó esemény.

Szerdán délelőtt angol repülőgépek megkísérelték, hogy az Északi-tenger német partjai fölé repüljenek, ezt azonban idejében megakadályoztuk. Két repülőgép eljutott a német partig, az egyiket azonban egy német vadászrepülő lelőtte, a másikat pedig a léghárító ágyúk elűzték.

A csütörtök délelőtti francia hadijelentés így hangzik: Az északi fronton nem történt említésreméltó esemény.

Több száz halottja van a törökországi földrengésnek

Szerdán Kaliforniában is földrengés volt

Londonból jelenti az Avala: Ankarai hírek szerint a törökországi földrengés áldozatainak száma rendkívül nagy. A hájektalanul maradt lakosság a szabad ég alatt táborozik. A hatóságok sátorokat és élelmiszereket küldtek a földrengéssújtotta vidékekre. A legutóbbi hírek szerint főleg Sivas, Tokat, Jozgat és Amasija, valamint a Vörös-tenger mellett fekvő és dohánytermeléséről híres Samsun városa szenvedett sokat a földrengéstől.

A Reuter-iroda losangelesi jelentése szerint Los Angelesben és Long Beachben szerdán heves földrengéseket éreztek. Valamennyi épület megrendült. A rengéseket a legjobban Long Beachben érezték, ahol 1933-ban is földrengés volt és ahol ez alkalommal száz ember vesztette életét. (A.A.)

Ujabb ankarai jelentés szerint a szerdai földrengésnek, amelyet egész Anatóliában éreztek, több száz halottja és sebesülte van.

Ha a háború sokáig tart új London épül a föld alatt

Londonból jelentik: Az angol légvédelmi lakásokra már évek óta nagy gondot fordítottak a londoni építészek és mérnökök. Tömegével készítették a terveket és így érthető, ha

Anglia az egyetlen ország Európában, ahol a légvédelem szempontjából a legjobban vannak felszerelve a földalatti lakóhelyek.

A városban a legmodernebb gázvédelmi pincéket építették úgy a magánházakban, mint a hivatalokban, bankokban és kórházakban.

A kórházak és bankok felszerelése tökéletes.

A bank munkája hosszabb gáz-támadás esetén sem akad meg, hanem folyik a maga útján.

Csak a pénztár szünetel ilyen esetben.

A kórházak földalatti helyiségeiben éppoly ápolhatják a betegeket, mint fenn a levegős kórházakban.

Elegendő mennyiségű oxigénpalack

kok szolgáltatják a levegőt a betegek számára, hatalmas ivlámpák szórják fényüket a műtőtermekben, ahol minden nehézség nélkül bármely időben operálhatnak az orvosok. Még mielőtt a háború kitört, már jóelőre elkészültek az angolok ezekkel a vagyont érő földalatti épületekkel.

Az angliai városok lakói számára minden negyedben több óvóhely biztosítja az életet.

Külön óvóhelyek vannak aggok, gyermekek, férfiak és nők számára.

A gyárak területén elhelyezett óvóhelyeket már úgy építették, hogy a férfiak és nők katakombáit hosszú folyosók kötik össze, hogy a kettéválasztás annál gyorsabban mehesen végbe. Minden gyár a maga óvóhelytelepén külön kórházat létesített, ahol állandóan orvosok és ápolók tartózkodnak. Anglia a légi háborúra való tekintettel minden eshetőségre elkészült. Egyik amerikai hírlapíró utazási cikkei során azt írta többek között:

— Ha a háború sokáig tart, úgy

Novisádai Polg. Magyar Daloskör

December 31-én nagy műsoros

SZILVESZTER-EST

Kitűnő műsor! Elsőrangú szórakozás! Tánc reggelig! Beléptidő 10 dinár

a föld alatt rövidesen felépül az új London.

Természetesen London pénzmágnásai is kellő gondot fordítottak, hogy életüket és vagyonukat a borzalmas gáz ellen megvédhessék. Hatalmas építészeti vállalatok alakultak, amelyeknek vezetői minden kívánalomnak és kényelemnek megfelelően

a legmodernebb háztömböket építik a — föld alá.

London egyik iparmágnásáról és földalatti légvédelmi palotájáról néhány héttel ezelőtt érdekes cikk jelent meg egy newyorki revűben. A ház hatalmas betonfalakból épült, melyeknek közepén két-három centiméteres acéllemezeket helyeztek el. A legsúlyosabb bomba sem hatolhat át a földalatti palota »tetőzetén«.

A ház belsejében gumikeretes ajtók biztosítják a lakásokat a gáz ellen.

Érdekes, hogyan oldották meg az angliai építészek az ablakok problémáját. A rendes üveg helyett tükröket helyeztek az ablakkeretekbe és a legfelsőbb ablak keretébe

jól szigetelt hosszú acélcsővel felszerelt periszkópot helyeztek.

A periszkóppal, a tengeralattjáróékhöz hasonlóan, minden nehézség nélkül megfigyelhető, hogy mi történik odafenn.

A földalatti paloták építészeti a szórakozásról sem feledkeztek meg.

Hatalmas termek vannak, amelyek mindegyikében egy-egy filmvetítőkészüléket állítottak fel.

Amíg fenn a háború dúl, addig lenn a jóidegzetűek vidám filmmel elhessegethetik maguk mellől a háború rémét. Néhány angliai »krónika« a földalatti színházról sem feledkezett meg, mert mint kiderült, akadtak néhányan, akik egymás-mellé építették palotáikat és

alaguton át »szomszédolhatnak.«

Hogy a légvédelmi paloták ennyire nagy népszerűségnek örvendenek az angliai felső tizezrek körében, annak tudható be, hogy kényelmükben a föld alatt, amint bebizonyosodott — hosszas kísérletezések és kipróbálások után — a legveszedelmesebb bomba sem zavarhatja. Az angoloknál pedig a kényelem mindennél többet ér.

TRGOVAČSKI DOM

(LLOYD)

SZILVESZTER ESTERE CSODASZÉPEN KIDISZITVE. Kötelező menü 30 dinár. — Meglepetések!

Minden kedden disznótoros vacsora. Szerdán tengeri halak. (Languiete, osztriga.) Pénteken este dunai halak. Kitűnő halászsé. — Vasárnap délután 5 órai tea.

A noviszádi Belső Katolikus Kör, a Katolikus Nőegylet és a NAK együttes nagy **műsoros Szilveszter-estje a Katolikus Otthonban**

Asztalok előjegyzése a kulai posztó'eraikatnál

Három szovjettábornokot kivégezték a finnországi kudarc miatt

A szovjet mongol csapatokat küld a finn frontra - A finnek a huszszoros ellenséges tulerő ellenére is előnyomulnak

Helsinkiből jelentik: A csütörtök esti finn hadijelentés a következőképp hangzik: A karéliei földszoroson a szovjettüzérség erősen működött. A Ladoga-tótól északra az ellenség támadást intézett a finn állások ellen. A támadást visszaverték. A szovjettábornok 8 harcikosít veszített. A szovjetcsoportok ismételték megkísérelték, hogy a Suvanto-favon átkeljenek, de kísérletük meghiúsult. A támadást este megismételték, ugyancsak sikertelenül. A Taipele folyó mellett a szovjetcsoportok heves támadást intéztek a finn hadállások ellen. A támadást tüzérség is támogatta, de ez a támadás is sikertelen maradt.

Lieskától északkeletre a szovjetcsoportok visszavonultak. Az őket üldöző finn erők két harcikosít zsákmányoltak.

A légi haderő tevékenysége főleg a karéliei földszorosra korlátozódott. A támadások által okozott kár jelentéktelen. A szovjet légi haderők ismét támadásokat intéztek a polgári lakosság ellen. A finn vadászgépek több helyen

harcba bocsátkoztak az ellenséggel.

30 FOKOS HIDEG

Oslóból jelenti az Auala: Norvég forrásból eredő hírek szerint a nagy hóviharak megakadályozták a hadműveleteket a petsamoi arcvonalon. A hőmérséklet átlag -30 fok körül van. Az óriási hideg megakadályozza a gépesített csapatok mozgatait.

ELESETT FINN NŐK

Helsinkiből jelenti az Auala: A »Lota« finn női szervezet három tagja elesett a finnországi harcokban. A svéd nőegyesületek szövetsége a finn női szervezetekhez üzenetet intézett, amelyben tisztelttel adózik az elesett finn nők emlékének. Az üzenet e szavakkal végződik:

— Követni kívánjuk finn nővéreink példáját és készek vagyunk kötelességünket teljesíteni, ha eljön az a nap, amikor hívjuk bennünket és áldozatkészséget követelnek tőlünk országunkért.

Titokzatos repülőgép a Themze felett

Londonból jelentik: Ismeretlen nemzetiségű repülő szerdán igen nagy magasságban átrepülte a Themze torkolatát és füstfelhőt fejlesztett. A füst eloszlásával a repülőgép eltűnt. Ugyanakkor két másik repülőgép ugyancsak füstfejlesztés közben átrepülte Suffolk grófság egyik városát. Légi riadó egyik esetben sem volt.

Az angol légügyi minisztérium közlése szerint alaptalanok azok a hírek, hogy egy német repülőgép szerdán délelőtti felderítő repülést végzett a Themze torkolata felett. Délelőtt azon a vidéken angol harci repülőgépek járőrszolgálatot teljesítettek és lehetséges, hogy egyes megfigyelők német repülőgépekkel tévesztették össze az angol gépeket.

ÜTKÖZET

AZ ÉSZAKI-TENGEREN

Az Auala londoni jelentése szerint az Északi-tengeren angol repülőgépek és ellenséges repülőgépek és hajók között ütközet folyt le. A harcban egy Dornier-típusú német repülőgépet találat ért. Az angol gépek bombáztak két ellenséges torpedórombolót és négy őrhajót. Ugyanez az angol repülőraj valamivel később hét német őrhajó ellen intézett támadást és az egyiket eltalálta.

AMERIKA NEM SZAKITJA MEG A DIPLOMACIAI VISZONYT A SZOVJETTEL

Washingtonból jelenti az Auala: Az amerikai külügyminisztérium megcáfolta több külföldi lapnak azt a híret, amely szerint az Egyesült Államok és Szovjetország között megszakad a diplomáciai viszony.

INDIAI CSAPATOK FRANCIAORSZÁGBAN

Londonból jelenti az Auala: A Reuter-iroda tudósítója jelenti a nyugati harcterről: Az újból Franciaországba érkezett indiai csapatok készek segítségére lenni angol társaiknak. Az első csapatszállítmány már partra szállott egy francia kikötőben. Ezek a csapatok India minden részéből érkezett muzulmánokból állnak angol és indiai tiszték parancsnoksága alatt. A csapatokhoz muzulmán lelkesek és szakácsok stb. tartoznak.

FRANCIA HADIJELENTÉS

Párisból jelenti az Auala: A szerda esti francia hadijelentés a következőképp hangzik:

A Mosel és a Saar között francia és német részről járőr- és felderítő tevékenység folyik.

A legutóbbi három hét alatt tengeri haderőink sikeres támadá-

sokat intéztek két ellenséges buvárnaszád ellen. A Sirocco torpedóromboló nem egészen egy hónap leforgása alatt három ellenséges tengeralattjárót tett harkképtelenné.

ANGOL MINISZTEREK A NYUGATI FRONTON

Londonból jelenti az Auala: A Reuter-iroda párisi értesítése szerint Sir Samuel Hoare főpecsétőr és lord Hankey tárcanélküli miniszter szerdán Párisban több francia miniszterrel találkozott. Az angol miniszterek csütörtökön látogatást tettek a Maginot-vonalon. Sir Samuel Hoare s lord Hankey repülőgépen érkeztek Franciaországba.

A CSEH-SZLOVÁK EGYÜTTMŰKÖDÉSNEK VÉGE

Rómából jelenti: Az olasz lapok megemlékeznek a magyar sajtónak amiattj tiltakozásáról, hogy a nyugati hatalmak elismerjék a Benes által alakított, ugynevezett cseh-szlovák nemzeti bizottságot. Hangoztatják az olasz lapok, hogy ez az ugynevezett cseh-szlovák mozgalom Magyarországon aggodalomra ad okot. Kiemelik a magyar lapoknak azt a megállapítását, hogy a csehek és szlovákok közti együttműködésnek vége és a szlovák nép tömegei nem akarnak semmiféle közösséget a csehekkel. Az olasz lapok rámutatnak arra, hogy a »cseh-szlovák« kifejezés csak egyes, rosszul tájékozott politikuskok szójátéka.

Huszszoros tulerő

Helsinkiből jelenti az Auala: A Ladoga-tótól északra alig tizenhatezer főnyi finn sereg áll szemben 300.000 szovjetkatonával. Ennek az óriási aránytalanságnak ellenére a finn csapatok a legutóbbi hadműveletek során 85 kilométert nyomultak előre.

Az Auala moszkvai jelentése szerint a szovjet katonai hatóságok elhatározták, hogy a finn arcvonalra mongol csapatokat küldenek, amelyek ugyanolyan ellenállóképesek, mint a finn csapatok.

Rigából jelenti az Auala: A Reuter-iroda tudósítója Helsinkiből arról értesül, hogy a finn csapatok a legutóbbi északfinnországi harcokban ötezer szovjetfogyót ejtettek. A harctéren a szovjetcsoportok számos halottat és sebesültet hagytak hátra.

Kivégzett szovjettábornokok

Párisból jelenti az Auala: A párisi rádió az elmúlt éjjel azt a moszkvai hírt közölte, hogy a GPU a vörös hadsereg három tábornokát és négy főtisztjét kivégezte. A kivégzések a szovjetcsoportok finnországi kudarcával vannak összefüggésben.

VISSZAERT FINN TÁMADÁS Oslóból jelenti az Auala: A norvég távirati iroda kirkenesi jelentése szerint a finn csapatok szerdán Jordanfortól és Jordokvoektól keletre erős támadást intéz-

BÉKÉS ÉLET BUDAPESTEN

Berlinből jelentik: A Berliner Börsenzeitung budapesti tudósítója hosszabb cikket írt a magyar főváros hétköznapi életéről. A tudósító hangsúlyozza, hogy Budapest külső képen nem látszik meg, hogy Magyarország egy hadviselő állam szomszédságában él. Magyarországon nincs szó az életbevágó fontosságú cikkekk hiányáról. Hiány legfeljebb a tengerentúlról származó néhány áruban mutatkozik, ezek azonban egyáltalán nem nélkülözhetetlenek. Idegent ma kevesebbet látni Budapesten, mint az elmúlt években, a forgalom azonban alig csökkent. A magyar főváros mindennapi élete általában változatlan.

Az egyik angol folyóirat tanulmányt közöl Magyarországról. Hangoztatja, hogy Magyarországnak ismét sikra kell szálnia szellemi és erkölcsi értékeiért. A trianoni szerződésről szólva, az angol folyóirat megállapítja, hogy az történelemellenes gondolkodásmód gyümölcse és meggyőzően bizonyítja, hogy kizáróan a statisztika és néprajz nem oldhatja meg a politikai és történelmi problémákat. Európa érdeke 1918 után nem egy többé-kevésbé megbízhatatlan statisztikai adatokon alapuló békeszerződést kívánt, hanem azt, hogy a Kárpátok medencéjében maradandó rendszer épüljön fel. Bármilyen rendszerben Magyarországnak éppoly erősnek és fontosnak kell lennie, mint szomszédainak, — írja a lap.

tek a norvég határ közelében levő szovjetállások ellen. A szovjetcsoportok a három irányból megindult támadást visszaverték és a finnek kénytelenek voltak előbbi állásaikba visszahuzódni.

HALLÓ!

Szlovákia moszkvai követe a már régóta bezárt volt spanyol nagykövetség palotájába költözött.

A karácsonyi ünnepek alatt Budapest összes protestáns templomában imát mondtak Finnországról. Tekintélyes pénzüsszeget is összegyűjtöttek, amit a finn Vöröskeresztnek küldtek el.

Svédországban eddig 4.999.147 svédkoronát, illetve 50 millió francia frankot gyűjtöttek Finnország részére. A Norvégiában gyűjtött összeg megközelíti a négymillió norvég koronát.

Long volt római amerikai nagykövet. Hull amerikai külügyminiszter jelenlegi helyettese. rövidesen elfoglalja az Egyesült Államok brüsszeli nagyköveti állását. Hull rendkívüli helyettesévé Davis jelenlegi brüsszeli nagykövetet nevezik ki.

Teleki Pál gróf magyar miniszterelnököt a németországi Halle természettudományi akadémiájának tagjává nevezték ki. A kinevezéssel ez a német tudományos intézmény elismerését fejezte ki a földrajz és néprajz tudós miniszterelnöknek.

Berni lapok jelentései szerint a svájci hadsereg vezetésében fontos változásokat hajtottak végre. Lanhart ezredes, az eddigi vezérkari főnök átvette a most alakuló negyedik hadtest parancsnokságát. Hubert ezredes, a vezérkari főnök eddigi helyettese, vezérkari főnök lett. Az erre vonatkozó hivatalos jelentést rövidesen kiadja a svájci hadseregparancsnokság.

A belga bányatulajdonosok és bányamunkások között létrejött meg egyezés értelmében a sztrájkoló munkások befejezték a sztrájkot és ismét munkába állottak.

Egyes külföldi lapok azt a hírt hozták, hogy a német, valamint szovjet bankok utasítást kaptak központjaiktól, január végéig üzleteiket felszámolni és munkájukat befejezni. Jól beavatott konstantinápolyi körökben ezzel szemben rámutatnak arra, hogy a német és szovjet bankok a lecsökkent üzletmenetel következtében számos alkalmazottat elbocsátottak és ennek következtében terjedt el a munka beszüntetéséről szóló teljesen alaptalan hír.

A római apostoli kancellária palotájában, ahol most nagy átalakítási munkálatok folynak, tűz ütött ki. A tűz kitörésének hírére Róma egész területéről kivonultak a tűzoltók. A tűzoltóknak sikerült a tüzet eloltaniuk. Eddig még nem sikerült megállapítani, hogy a tűz milyen kárt okozott. A tűz hírére a Szent Péter-téren nagy tömeg jött össze, úgyhogy rendőrséget kellett kivezényelni a rend fenntartására.

Az angol háború gazdálkodási minisztériuma közli, hogy Anglia és Svédország között kereskedelmi egyezményt írtak alá. Az egyezmény célja a már fennálló kereskedelmi szerződést összhangba hozni a háborús idővel.

Jól beavatott belga körökben úgy tudják, hogy Pierlot miniszterelnök jelenlegi kormányát január hónapban átalakítja és a mostani 18 miniszter helyett csak 12 tagja lesz az új kormánynak.

Tíz-tíz napi elzárásra és 4000-4000 dinár pénzbírságra ítélték az árdrágító szubotícal cukrászdtulajdonosokat

Szubotícaról jelentik: A múlt hét folyamán megírtuk, hogy a szubotícai Korzó cukrászda tulajdonosnőjét, Cvéjics Elzát, valamint Nagy Máriát, a Royal cukrászda tulajdonosnőjét bíróság elé állították árdrágítás miatt. A múlt héten megtartott tárgyaláson a vádlottak azaz védekeztek, hogy nemcsak ők, hanem

minden szubotícai cukrász megdrágította a sütemények árát a süteménykészítéshez szükséges anyagok áremelkedésének következtében. Kérték, hogy a tárgyalást halasszák el s az új tárgyaláson hallgassák ki a szubotícai cukrászokat és süteményárúsokat, valamint fűszerkereskedőket.

A tegnapi tárgyaláson Csébits iárásbíró kihallgatta Institorisz Sándort, a »Mignon« cukrászda tulajdonosát, valamint Füredi Andrást, a »Füredi«-cukrászat tulajdonosát, akik azt vallották hogy az általános

áremelkedések kényszerítették őket a sütemények felemelésére. Több tanút hallgattak még ki, akik mentővallomást tettek. A bíróság ítéletében bűnösnek nyilvánította a vádlottakat és

10-10 napi elzárásra, valamint 4000-4000 dinár pénzbírságra ítélte,

mivel úgy találta, hogy a sütemények árának emelése nem arányos a belföldi piacokon tapasztalt általános árdrágulással. Az ítélet nem jogerős. Itt kell megemlítenünk, hogy a karácsonyi ünnepek alatt a szubotícai külvárosokban a fűszerkereskedők egy része tisztességtelennül kihasználta a közönség vásárló kedvét és

mindent megdrágított.

A külvárosi szegények érdekében nem ártana, ha a rendőrség uána nézne, egyes kereskedők hol szereztek be a söt, hogy még annak árát is felemelték különként földnárral.

Honnan jön a szél és hova megy?

(Budapest, december). A szél szüntelen bolyongása a legközönségesebb és az emberi képzeletet mégis legélénkebben izgató természeti jelenségek közé tartozik. »Honnan, röpke szellő, ég vándora, jöttél?...« — kérdezi a nagy magyar költő. Mindeniben feltámad ez a kérdés, aki sokat járt kint az édes természetben. De

senki sem tudott rá felelni,

amíg a meteorológiai szolgálatok világszerte olyan észlelőhálózatot nem remtettek, amelyeknek adataiból a légkör mozgásai a legrészletesebben megállapíthatók.

Messziről vagy közelről jön-e a szél? Ez a kérdés foglalkoztatta a költőt és erre kíváncsi a legtöbb hétköznapi ember is. A légkörtani kutatás érdekes választással szolgált. Van olyan szél, amely bámulatos távolságokból szállítja hozzánk a levegőt. Nagy légtömegek egy-két nap alatt

több ezer kilométeres vándorlásokat visznek véghez.

Minden légáramlásnak van azonban kezdeti időszaka, amikor a levegő éppen mozognak indul, tehát még nem jöhetett messziről. Sokszor az a levegő, amely egy heves északi légbetörés folyamán óriási sebességgel száguldott át rajtunk, fél nappal később gyenge déli szélként ismét átvándorol felettünk.

MI KÉSZTETI A LEVEGŐT EZEKRE A SZESZÉLYES MOZGÁSOKRA?

Mi a légáramlásoknak az oka? A nagyközönség sokszor azt képzei, hogy a légáramlást mindig a légnyomás különbségek hozzák létre. A levegő a nagyobb nyomásu hely-

ről a kisebb nyomásu hely felé áramlik. Ez csakugyan így is volna ha a légnyomás az egyetlen erő lenne, amelynek a mozgó levegő alá van vetve. De a légkörben a zavaró erők egész sora működik. A föld forgásából származó Coriolis-erő

a mozgó levegőt eddigi pályájára merőleges irányban igyekszik kitéríteni.

Mindenütt, ahol az áramlási pályája meggömbül, a középpontfutó erő is jelentkezik. Egymás mellett és egymás alatt felvő áramlatok közt a surlódási erő fékező hatása dolgozik. A tehetetlenségi erő sok esetben legyőzi a légnyomáskülönbségeket és arra kényszeríti a levegőt, hogy alacsonyabb nyomásu helyről magasabb nyomásu helyre vándoroljon. A nehézségi erő sokszor arra vezet, hogy a sűrűbb légtömegek lefelé, a nevébb nyomásu szintekbe szálljanak le.

Az újabb légkörtani kutatás azt is kiderítette, hogy a nyomási különbségek és a légmozgás között nem annyira egyoldali okozati kapcsolat áll fenn mint inkább

bonyclult kölcsönhatás mutatkozik.

Nemcsak a légnyomás eloszlása kormányozza a szelet, hanem a szél maga is nagyban befolyásolja a légnyomás eloszlását. Amikor a mozgó levegő tehetetlensége valamely áramlási akadály előtt légörklődést okoz, vagy amikor a szél a sűrűbb levegő helyébe könnyebb légtömegeket szállít, akkor a légnyomást megnöveli. Amidőn két ellentétes irányu áramlás közt a Coriolis-erő távolító hatása dolgozik, akkor ebből légnyomáscsökkenés áll elő. Egészen kezdetleges tehát az a felfogás hogy a szelet a légnyomáskülönbségek mint elsődleges tényezők hozzák lét-

re. Szövevényes egymáshatással van itt dolgunk.

MENNYI IDŐ ALATT CSESERÉLI KI A SZÉL MAGYARORSZÁG LEVEGŐJÉT?

Gyenge légáramlásu napokon, midőn a szél átlagsebessége másodpercenként csak három méter, a levegő napi útja még mindig közel 300 km, tehát észak-déli irányban majdnem áthalad az egész ország felett. Harmincméteres másodpercenkénti sebességű szélviharban az átáramlás tízszer gyorsabban történik, tehát még nyugati szélirány esetén is

pár óra alatt teljesen kicseréli az ország levegőjét.

Ilyen megfontolásokban nem szabad szem elől téveszteniünk, hogy a levegő gázállapotú anyag, vagyis egymástól nagyfokban független, mozgásra képes molekuláknak a halmaza. O'yan szél egyáltalán nincs, amely például a Keleti tengerről a levegőt abban az értelemben szállítaná hozzánk, hogy egy köbméteres légtérben foglalt összes molekulák onnan mind ide jutnak. A gázmolekulák állandó hemzsege (u. n. hőmozgása) miatt a molekulák nagy része a széllel ellenkező irányban is és minden más irányban is halad. A szél csak a molekuláris mozgások eredőjeként jelentkezik és azt jelenti, hogy a molekulák jelentékeny része egy kiváltságos irány felé mozog. Nagy utak megtétele alkalmával azonban

a molekulák folytonos kicserélődése játszódik le.

Nincs kezességünk arra, hogy például a sarkvidékről hozzánk özönlő levegőben jelentékeny számu olyan molekula lenne, amely röviddel azelőtt még a sarkvidéken volt. Hogy hozzánk »sarkvidéki levegő« áramlik, az csak annyit tesz, hogy az érkező levegő molekulaanyaga a közbeeső utvonalon fokozatos kicserélődés közben halmozódott fel. Ennek a molekulahalmaznak azonban a sarkvidéki eredetű levegőre jellemző sajátosságai vannak és ezek a mi időjárásunk alakulásában fontos szerepet játszanak.

Ami a másik kérdést illeti, hogy »hova megy« a szél, arra már az előadottakban megtaláljuk a választ. A szél pillanatnyilag mindig az ellenkező égtáj felé tart, mint ahonnan jön. De ezt a viselkedést a közbeeső terepakadályok, valamint az időjárás helyzet lassu átalakulásai csakhamar megváltoztatják.

Könnyen beáll a fentebb leirt eset, hogy a tőlünk eltávozó légtömegek visszafordulásra kényszerülnek és bennünket újból meglátogatnak.

Dr. Aujeszky László

A NŐK JOBBAN BIRJÁK A HIDEGET, MINT A FÉRFIAK

Cigány Pannának az volt a hira, Hogy jég az ajka és kő a szíve, S szerelmes férfi csókja nem fog rajta. Cigány Panna ezt tán örököül hagyta A többi nőre, aki csak hiteget. — Ezért birják ők jobban a hideget.

FANYAR TÓBIÁS

„A templom egere” a válóperes törvényszék előtt

(London, december 27.) Nem mindennapi érdekességű válóper tárgyalta a londoni törvényszék. Arthur Peel Nash 74 esztendő jómódu válalkozó akart elválni a feleségétől, a 34 esztendő Joan Listertől. A tárgyaláson a szokásos »templom-egere« románc új fejezetével ismerkedhetett meg a nagyszámu hallgatóság. A gazdag főnök ezúttal is elvette gépkocsiját, azonban ez a házasság

nem végződött az operettekből ismeretes heppiennel.

Lister kisasszony rendkívül szerény fizetéssel, heti 2 fonttal szerződött a gazdájához. Igaz, hogy mindössze délután hat órától este kilencig kellett irodába járnia. Több hónapos ismeretség után, mint az asszony a tárgyaláson mondotta, főnöke váratlanul azzal az ajánlattal hozakodott elő, hogy házasodjanak meg.

— De hiszen negyven esztendő korszak van közöttünk! — mondotta a gépirónő.

— Ez nem tesz semmit, — hangoztatta a vőlegény — mert én a koromhoz képest rendkívül fiatal vagyok.

Meg is tartották az esküvőt 1939 január 18-án. Nemsokára a fiatalasszony megbetegedett és szanatóriumba vonult. Helyette új gépirónőt szerződött a férje, Miss Nancy Seatont. Amikor a feleség kikerült a szanatóriumból, csodálkozva látta, hogy a 74 esztendő férj már az új gépirónőnek udvarol.

Amikor ezért felelősségre vonta, Mr. Nash a következőt választ adta:

— Ne haragudj, de Miss Seaton sokkal fiatalabb, mint te és sokkal csinosabb.

Az asszony erre elhagyta a házat és az anyjához költözött. Az öregur »hülsen elhagyás« címen válóper indított.

A tárgyaláson a bíró rendkívül éles szavakkal leckéztette meg a kikapós öreg férjet.

— A lezajlott vizsgálatból megállapíthatom — mondotta —, hogy ön nemcsak erőszakos, hanem igen önző is. Negyvenéves bírói praxisomban nem találkoztam ilyen erőszakos öregemberrel.

Mr. Nasht egyáltalán nem hatották meg a bíró feddő szavai, hanem egyre azt hangoztatta, hogy beleszeretett második számu gépirónőjébe és őt feleségül akarja venni. Ezután rátámadt a feleségére, aki a tárgyaláson

katonai egyenruhát viselt. — Azért vette fel az egyenruhát — mondotta —, hogy a bíróságot maga mellé hangolja.

— Ez nem igaz! — felelte önéreztelen a hölgy. — Én azért viselek egyenruhát, mert önként jelentkeztem szolgálatra és állandóan ebben az uniformisban járok.

A bíró végül is elutasította a férj válókeresetét és kimondta, hogy mindaddig, amíg a házastársak között megegyezés nem történik a tartásdíjra vonatkozóan,

az öregur köteles heti 4 fontot fizetni a feleségének.

Mr. Nash rendkívül indignálódva vette tudomásul a bírói döntést, majd az előszobában belekarolt a »fiatalabb és csinosabb« gépirónőbe és elhagyta a bíróság épületét.

A megfagyott gyermek

Egy noviszádi munkás megölte a kislányát, mert feleségét házasságtöréssel gyanúsította

A noviszádi rendőrség — mint már jelentettük — két titokzatos gyermekhalálzás ügyben indított vizsgálatot. Két napi nyomozás után mindkét ügyben sikerült fényt deríteni.

Bodó Mihály 9 éves kisfiu holttestét a kórházban felboncolták. A boncolás során megállapították, hogy a fiu semmi külső erőszak, sem pedig belső mérgezés nyoma nem található. A halált fagyás okozta.

A kisfiu elkészült a város határában, eltévedt és mivel rosszul volt felöltözve, gyenge szervezete nem tudott ellentálni az erős éjszakai fagnak. Eszerint a kisfiu nem bűnténynek esett áldozatul, amint azt a holttest megtalálása után vélték. Mindenesetre még mindig tisztázatlanul marad az a körülmény, hogy

a fiu hogyan került a sztráfutógi határba.

A másik esetben kiderült, hogy állatias bűntény történt. Letartóztatták Németh Antal munkást, aki beismerte, hogy Éva nevű hathónapos kislányát agyonverte. Németh vallomásából kitűnt, hogy

a megdöbbentő gyilkosság rossz házasságtörés volt a következménye.

Korán nősült, de feleségével nem élt egyetértésben. Azzal gyanúsította az asszonyt, hogy megcsalja. Emiatt sokszor civakodtak, ami néhány alkalommal verekedéssé fajult. Hat hónappal ezelőtt a felesége leánygyermeknek adott életet. Németh azt hitte, hogy nem ő a gyermek apja és ezért

mértéktelenül gyűlölte a csecsemőt.

Karácsony napján felesége távollétében többször fejbeütötte, úgyhogy életteleenné vált. Ekkor kihívta dr. Moga Milán városi orvost, akinek azt mondta, hogy

a csecsemő természetes halállal múlt ki.

Az orvos megvizsgálta a gyermeket és megállapította, hogy

a fejére több ütést mértek, ez okozta halálát.

A rendőrség letartóztatta a munkást, aki rövid tagadás után beismerő vallomást tett.

Átadták a vizsgálóbírónak.

A noviszádi Iparbank vagyoneltitkolásának ügye a bíróság előtt

Felmentették a bank két igazgatósági tagját, akiket Fáth Miklós volt igazgató rágalmozással vádolt

A noviszádi Kereskedelmi és Iparbank ismeretes vagyoneltitkolási ügye tegnap a bíróságot is foglalkoztatta. Fáth Miklós, a bank nyugalmazott igazgatója beperelte dr. Sztéfanovics Zsárkót és dr. Paulovics Róbertet, a bank két igazgatósági tagját. Rágalmozás miatt állította őket bíróság elé. Dr. Sztéfanovics ellen három ízben elkövetett rágalmozás miatt indított pert. A magánvád szerint dr. Sztéfanovics az Iparbank 1937 július 26-án megtartott közgyűlésén megrágalmozta Fáthot.

Kárhóztatta a volt igazgatót, mert a bankban töltött tizenhat esztendői munka után arra vetemedett, hogy a bankot súlyosan megkárosítsa és ezért még jutalmat is vegyen fel.

Kijelentette, hogy Fáth igazgatói működése idején nem engedte államnyelven vezetni a bank könyveit

és minden módon meg akarta akadályozni, hogy a bankot »elszerbessék«. Bugarszki Tódor pénzügyigazgató előtt azt állította, hogy Fáth egyes bankkönyveket eltüntette.

Dr. Paulovics ellen Fáth szintén azért indított rágalmozási pert, mert az Iparbank közgyűlésén elítélőleg nyilatkozott róla.

Az ügyet a noviszádi járásbíró Sztéfanovics Tomics Voja járásbíró tárgyalta. Kihallgatta az érdekelt feleket és a tanukat. Dr. Sztéfanovics és dr. Paulovics azzal védekezett, hogy a közgyűlésen azért szólaltak fel Fáth ellen, mert Fáth valóban feljelentést tett a bank ellen.

Bemutatták Fáth Miklósnak a pénzügyminisztériumba küldött feljelentésének fényképmásolatát.

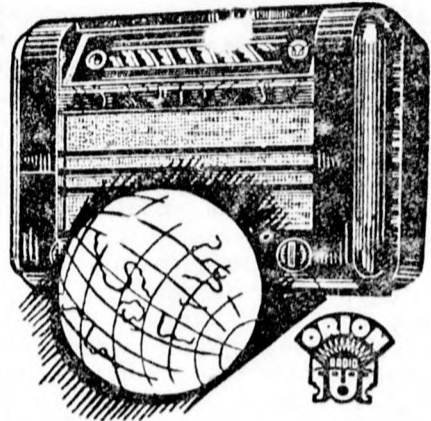
A bíróság végül is

HIREKET

és szórakozást a világ minden részéből közvetít a luxus szuper

O55

mert nappal is kitűnően veszi az európai és tengerentúli állomásokat.

Részletre is kapható

Felhívjuk figyelmét az 5-csöves ORION népszerű szuperre

180 dinár

havi részletre is kapható

Egyed-rusítás:

JUGO-ELEKTRO, Noviszád

Kralja Aleksandra 6.

Viszonteladók minden nagyobb helyen

mindkét vádlottat felmentette.

Indoklásában kimondta, hogy a vádlottak bebizonyították, hogy Fáth valóban feljelentést tett a bank ellen, tehát nem rágalmozás történt, hanem becsületsértés. A bíróság a 312. paragrafust vette alapul, amely szerint becsületsértés esetén a bíró legjobb belátása szerint ítékezhet és ezért mentette fel a két vádlottat.

Határházasságok!

Brüsszelből jelentik: A napokban ismét belga-francia határházasságot kötöttek Armentieres közelében, a két ország határán. Két hét leforgása alatt ez már az ötödik ilyen házasság. Mind az öt esetben a vőlegény francia katona volt, a menyasszony pedig belga nő.

A hadiállapot következtében az ilyen házaspárok sem Belgiumban, sem pedig Franciaországban nem köthetnek házasságot, az esküvői szertartást kénytelenek tehát a két határőrség között megtartani s ekkor már a belga nő is francia állampolgárságot nyer és követheti férjét. Ezekre a házasságokra mindig nagy kíváncsi tömeg gyűlt össze a határ mindkét oldalán, a vámrörök voltak a zselők, akik a fiatal párnak szerencsét kívántak.

REX MOZI - Noviszád

SZOMBATTÓL, 8. hó 30-161 BEMUTATJA a legjobb és legvidámabb MAGYARNYELVŰ ZENÉS VIGJÁTÉKOT

Három sárkány

Hunyadi Sándor vigjátéka. Rendező: Vajda László. A főszerepekben a legjobb magyar színészek és komikusok: RÓZSAHEGYI KÁLMÁN, KABOS GYULA, GÓZON GYULA, LAZÁR MÁRIA, RAJNAY GÁBOR, BALLA LILI, BERKI LILI, MÁRKUS EMILIA stb., valamint MAGYARI IMRE kitűnő cigányzenekarával.

NE FELEJTSE EL EZT A KÖNNYEKIG KACAGTATÓ FILMET MEGTEKINTENI! A nagy érdeklődés miatt kérjük a m. t. közönséget, hogy a jegyeket elővételben szerezzék be. Telefon: 31-86.

SZILVESZTERKOR KETTŐS MŰSOR!

A dunabánsági mezőgazdasági kamara

tiltakozik a gabonárcak rögzítése ellen

A noviszádi mezőgazdasági kamara terjedelmes beadványt juttatott el a kormányhoz. A beadványban ismertetik a vojvodinai földbirtokosok kívánságait az új kormányrendeletekkel kapcsolatban.

A kamara

tiltakozik az ellen, hogy a mezőgazdasági termékek árait rögzítsék.

A beadvány szerint a tervezett ármaximizálási rendelet csakis a gabonaneműeket érintené, míg a gyár-
ipari cikkek tovább is emelkednének. Ezért van a kamara a gabonárcak rögzítése ellen.

Kifogásolják, hogy a Prizád ma már nem a mezőgazdák érdekeit képviseli, hanem

a kereskedők és egyéb közvetítők érdekeit.

Károsnak tartják a kormányhoz azt a tervbe vett intézkedését is, hogy

a bor után literenként 1 dinár, a pálinka után pedig hektoliterenként és fokenként 10 dinár fogyasztási illetéket vetnek ki.

Ezzel a szőlőművelőket sújtják, akik az ország legszegényebb rétegéhez tartoznak. Ha ez a rendelet megjelenik, tág teret nyílik a csempészésnek és borhamisításnak.

Végül azt kérik, hogy a Zorka kékkgyárral kötött állami szerződést vizsgálják felül olyképpen, hogy a kékkgő árát a réz beszerzési árához arányítsák.

Ezzel a kékkgő ára lényegesen csökkenne.

Baleset, verekedés, lopás

Tárgyalások a noviszádi törvényszéken

Pozsitnai Gyura glozsáni kendergyarost azzal vádolta az állami ügyészség, hogy gyárában nem tette meg a szükséges óvintézkedéseket s ennek következtében a múlt év október 19-én az egyik kerék elkapta Kuncsák Jován jobbkeztét és tőből kitépte.

A helyszíni tárgyalás alkalmával bebizonyult, hogy a szerencsétlenség

a munkás hibájából történt, ezért a bíróság tegnap délelőtt felmentette Pozsitnait a vád és következményei alól.

Matyásev Sztánko sztáribecsei földműves ez év szeptember 12-én rátámadt Sarkov Pája rendőrré és letépte a vállrojtját. A tegnapi tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy Sarkov támadta meg őt. Mivel bebizonyult, hogy a bűncselekmény a BTK 302. szakaszába ütközik, ez pedig a legutóbbi rendelet értelmében amnesztia alá esik, a vádlottat

felmentették.

Jablánovics Nikola kereskedősegéd, Jablanov Radován voluntör, Pérac Rudolf kereskedelmi akadémiai tanuló, Vászics Györgye kereskedő, Szabadi Béla kazánkovács (valamennyien noviszádiak) és Saranovics Szevetiszláv szremszkikarlovcei kereskedőt azzal vádolta az állami ügyészség, hogy Jablánovics a noviszádi »Kontinental K. D.« üzletét rendszeresen

fosztogatta és a lopott holmit a többi vádlottnak eladta.

A tegnapi tárgyalást új tanúk kihallgatása végett január 4-re halasztotta el.

HIREK

HIDEG, DERÜLT IDŐ

Jugoszláviában tegnap részben felhős, havas, egyébként derült, hideg idő volt. A hőmérséklet országsszerte csökkent, nyugaton a hőmérő a fagyponthoz alatti 23 fokig süllyedt. A legalacsonyabb hőmérséklet Zágrebban — 23 fok, a legmagasabb Hércegnovin + 11 fok volt. Noviszádon tegnap délelőtt — 9 fok volt a hőmérséklet.

Időjárás december 29-re: Hideg, derült idő várható, helyenként reggeli köddel, éjszaka erős fagygal. A nap két 7 óra 15, lenyugszik 16 óra 4 perckor.

Hőjelentés: A Fruska Gora turisztársaság és a Jugoszláv Téli Sport Szövetség jelentése szerint a Fruska Gora hó magassága eléri a 25 centimétert, a hó minősége tiszta porhó, síelésre künő. Az ég derült, szél nyes, a barométer változatlanul derült, hideg időt jósol.

— **Pester Lloyd, s a magyar rádió.** A beográdi magyar követ karácsonyi cikkéről. Báró Bakách Bessenyei György beográdi magyar követ, mint ismeretes, rendkívül érdekes cikket írt a Reggeli Újság karácsonyi számában, a jugoszláv-magyar közeledésről. A Pester Lloyd tegnapi számában hosszu ismertetést közöl a cikkről. Tegnapi reggeli híradásában a budapesti rádió is kimerítően ismertette báró Bakách Bessenyei György karácsonyi cikkét.

— **Görögkeleti karácsony után hozzák nyilvánosságra az új politikai törvényeket.** Dr. Csuhilovic Bránko földművelésügyi miniszter nyilatkozatot adott a sajtónak. Kijelentette, hogy az új politikai törvények tervezete már elkészült. A tervezeteket görögkeleti karácsony után emelik törvényerőre és akkor hozzák nyilvánosságra.

Gyermek sí-garnitúrák

Faragónál, Szubotica

— A karácsonyi durrogatás vége. Sennyei Sándor rumenkai földművelő karácsony napján nagy durrogatásba kezdett háza udvarán. Szerzett egy pléh csészét, karbidot rakott alája, majd a gázt lánggal felrobbantotta. Egy ilyen diszlovés alkalmával nem ugrott el idejében s a légberpülő csésze úgy fejtetőt, hogy jobb arcán 12 centiméter hosszúságú mély sebet ejtett. Sennyeit beállították a noviszádi kórházba.

— **ÉLESEN LÁT,** mint a sas, diplomás optikus Krizshaber szemüvegén. Szubotica, Alekszandrova 1. 590

— **Szabadlábra helyezték a szrbobráni féltékeny szabóságát.** Megirtuk, hogy ez év október 16-án Mijátov Radenkó szrbobráni szabóságéd késsel rátámadt Dinyaski Zorára, akinek már régebbi idő óta udvarolt. Mijátov azért haragudott meg a lányra, mert az utóbbi időben kerülni kezdte. A fiu ezért teljesen elvette a féltékenység és késével több veszélyes sebet ejtett Dinyaski Zorkán s a leányt kórházba kellett szállítani. A szurkáló legényt letartóztatták és átadták a noviszádi vizsgálóbíróknak, aki előtt kijelentette, hogy nagyon bánja tettét s a szurkálás alkalmával nem volt józan eszénél. Mivel a napokban Dinyaski Zora állapota annyira javult, hogy elhagyhatta a kórházat, a törvényszék tanácsa úgy döntött, hogy eleget tesz Mijátov kérelmének s a tárgyalás napjáig szabadon engedli.

SZUBOTICA

Ujpest—Bácska 5:2 (3:1)

— **Bácskogradistei hírek.** A katolikus hitközség temetkezési bizottsága a szegény gyermekek téli felruházásához 200 dinárral járult hozzá. — Az előjáróság felhívja a lakosságot, hogy akinek a csendőrség számára eladó vagy kiadni való lakása van, jelentkezzen a községi elnöknel. — A község a községi ártezi kutakat kiadja a jövő évre gondozás és javításra. Aki erre vállalkozni óhajt, jelentkezzen a jegyzői irodában. — A határban a vetésekre semmiféle jószágot ráereszteni vagy legeltetni nem szabad. Akit tilosban érnek, szigorúan megbüntetik.

Minden szombat és vasárnap este
bableves oldalassal
Szubotican a
GPAND kávéházban

— **A megsértett ló bosszúja.** Sztáramoravicáról jelentik: Banczik József moravicaí fiatal gazdálkodó karácsony napján rokonlátogatásban volt az egyik közeli tanyán. Amikor vissza indult, szembe találkozott egy kocsiával, amely mellett szabadon futott egy ló, az állat Banzikhoz esatlakozott és szorosan a lóval mellet futott. A ló gazdája megkereste Banzikot, üssön a ló nyakára, hadd térjen vissza. Banzik így is tett, a ló azonban úgy látszik nagyon megsértődött emiatt és alattomosan bosszút állt. Hirtelen keresztbe fordult Banzik lova mellett és úgy megrugta a gazdálkodó lábát, hogy a csizma szétforgácsolódott a lábán, láb-szárcsontja eltört és a hus teljesen összeroncsolódott, kőrülötte. A ló ezután nekirentett Banziknak és lelökte a lováról, össze akarta taposni, de akkorra már odaérkezett a megvadt ló gazdája és lefékezte az állatot. Banzikot orvosi segítségben részesítették, majd beállították a szuboticaí zsidókórházba.

— **Hat fiu megszökött a petrovgrádi gyermekmenhelyről.** Petrovgrádról jelentik: A dr. Tirs uccai gyermekmenhely vezetősége uccelte a rendőrségen, hogy a menhelyről a karácsonyi ünnepek alatt tömegesen megszöktek a növendékek. Így megszökött Csiries Nikola 11 éves, Csiries Milos 7 éves, Epifaner Joszip 7 éves, Hanák Misa 11 éves, Zidar Matija 12 éves és Oszter József 13 éves növendék. A rendőrség a szökevények felkutatására megindította a nyomozást.

— **Noviszád város előjárósága a nyomorgók megsegítéséért.** Noviszád város elnöksége elhatározta, hogy nagyszabású mozgalmat indít a város nyomorgó szegényeinek megsegítésére. Január 2-án délután 5 órára értekezletre hívták meg a város valamennyi humánus egyesületének vezetőjét. Az értekezletet az Emlékkönyvben tartják meg.

— **Cipőtolvajt fogtak Noviszádon.** Klinovszki Pál noviszádi munkásnak a Szuvoborszka ucca 6 szám alatti lakásáról besurranó tolvaj ellopott egy pár cipőt. A rendőrség a tolvajt hamarosan elfogta Spihics Meho szrborenidi munkanélküli személyében.

— **Hetvenháromezer km. hosszú a német birodalmi vasutak hálózata.** Berlinből jelentik: A Német Birodalmi Vasutak sínhálózata az utóbbi két év politikai eseményei következtében jelentősen megnövekedett. Ausztria csatlakozása 5600 km-es, a Szudéta-vidék visszacsatolása pedig 3400 km-es gyarapodást eredményezett. A visszaszerzett keleti tartományok révén újabb 8200 km került a Német Birodalmi Vasutak kezelésébe. A teljes vasuti hálózat hossza ilyenformán az eredeti 54.600 km-ről körülbelül egy harmadával növekedett, úgyhogy most 73.000 km-t tesz ki. A Német Birodalmi Vasut tehát a világ közlekedési vállalatai sorában messze az élen halad.

— **Japán népesedési adatai.** Tokióból jelentik: A tokiói állami statisztikai hivatal számítása szerint a világon élő japánok számát 103.077.000-re lehet becsülni. Ebből magában az anyaországban 71.372.000, Koreában 23.640.000, Formosában 5.446.000, Szachalin déli felében 339.000, Kantung tartományában 19.000, a Csendes-óceánban lévő szigetek mandátumterületein 70.000 és Amerikában, valamint egyéb külföldön 2.016.000 él. A statisztikai számok alapján kiderül, hogy Japánban egy négyzetmérföldre átlagosan 118 lelket lehet számítani. Mandsuriában alig 330.000 japán és 100.000 koreai él. Ezek tulnyomóan a manduriai háboru óta telepedtek át. Mandsuriában az őslakók száma 9.115.000, míg az időközben bevándorló kínaiaké meghaladja a 25 milliót.

— **A dubrovniki temetőben ismeretlen tettesek kifosztottak tizenegy sirt.** Megdöbbentő büntények ügyében folytat nyomozást a dubrovniki rendőrség. Megállapították, hogy az utóbbi hetekben ha ottrablók garázdálkodtak a dubrovniki temetőben. Felörték az előkelőségek kriptáit és a holttesteken lévő ékszert, aranyeműt elvitték. Az elvetemült halottgyalázók kivették a holttestek szájából a fogak aranykoronáját is. Összesen 14 sírboltot törtek fel. Még nem sikerült a tettesek nyomára akadni.

Alkalmi ajándékok
Klipsek, broszok, BALOG LINA
karkötők, fülbevalók Szubotica

— **Napi hat étkezés azoknak, akik soványodni akarnak.** Newyorkból jelentik: Garfield Duncan, a philadelphiai Jefferson orvosképző egyetem tanára, a soványodni szándékozókna napi hatszori étkezést ajánl a lefogyás legjobb módszereként. Napi kétszeri étkezés, dr. Duncan szerint, céltalan, önsanyargatás, mert növeli az étvágyat és csökkenti az étel kielégítő hatását. Aki naponként hatszor, de kevesebbet eszik, mindg jóllakottnak érzi magát túltáplálkozás nélkül.

— **Ellopták Justica kardját.** Nem mindennapi lopás történt Heidelbergben, a Neckar-menti csendes kis egyetemi városban. A Karl-Theodor hidról ellopták az igazság istennőjének kardját. A hid egyik pillérén áll Justica istennő bronzszobra és eddig kardot tartott kezében. Egy reggel azonban a bronzkard eltűnt az istennő kezéből. Az eset nagy felzúdulást keltett, annál is inkább, mert érthetetlen, hogyan követék el a lopást észrevétlenül, amikor a jelekből ítélve még oxigénolvasztógépet is használtak az ismeretlen tolvajok.

— **KANIZSAI HIREK.** A városi előjáróság légvédelmi osztáya felhívta azokat a háztulajdonosokat, akiknek pincéit légvédelmi célra kijelölték, hogy pincéiket 21 napon belül ürítsék ki és a vonatkozó légvédelmi szabályok szerint hozzák rendbe. A határidő lejártá után külön bizottság vizsgálja meg a pincéket. — Landau Géza táncatanár növendékeinek táncvizsgáján a következők szerepeltek nagy sikerrel: Sándor Pannika, Bogdán Miklós, Pósa Kató, Varkulya Boriska, Kelemen Irénke, Nagy Terike, Kecskés Etelka, Németh Juliska, Kókai Erzsé, Kókai Veronka, Pálkás Bözsi, Vajda Boriska, Lipták Erzséke és Lipták József, Gubi János modern dalokat énekelt. — Szilveszter estéjén az Urkaszinóban, a Molvaj vendéglőben és a Bagi vendéglőben műsoros mulatságot rendeznek.

— Kiassák az izlandi Pompejít. Stockholmból jelentik: Skandináv régészek már az elmúlt nyár óta ásásokat folytatnak az izlandi Hekla tűzhányó északi vidékén, ahol egy város nyomait kutatják, amelyet még a XIV. században temetett el a láva. Az ásatási munkálatok sikerre vezettek és az izlandi Pompeji falai egymásután bontakoztak ki a kutatók előtt. A feltárt házak között van egy egészen jó állapotban levő ötszobás épület. A falak kőből és tűzifából készültek és épen őrizték meg a berendezést is. A szövések sárga-termetű áll az egyik lakóhelyiségben és a fekvőhelyeken ágyneműket találtak.

— Karácsonyi ajándékkiosztás Doroszlóvón. A doroszlóvi téli segélybizottság karácsony előtt 40 doroszlóvi szegényt ajándékozott meg meleg ruhával, cipővel és élelmiszerekkel. — A Vöröskereszt doroszlóvi szervezete karácsony előtt szintén ajándékkiosztási ünnepélyt rendezett. A Vöröskereszt 12 szegény gyermeknek adott ruháneműt és cipőt. Ez alkalommal két szindarabot is adtak elő.

— A vasúti nyugdíjasok figyelmébe. A noviszádi vasúti nyugdíjasok egyesületének vezetősége ezúton is felhívja a vasúti nyugdíjasokat, hogy sárga igazolványukat legkésőbb ma estig adják be a vasúti pénztárnál meg-hosszabbítás céljából.

— Véres verekedést okozott az ittas kéregető. Lehrmann Nikola 28 éves radakováci születésű nyomorék karácsonykor Bezdanban kéregetett. Több helyen kapott bort is, úgyhogy hamarosan berugott. Ilyen állapotban elment a Gerber-féle vendéglőbe, ahol a vendégekkel kötekedni kezdett. Akkor sem csillapodott le, amikor rend-reutasították. Végül is verekedés lett a dologból és a nyomorékot Pual György cseplini munkás késsel többször megszurta. Lehrmann beszállították a szombori kórházba.

A kutya egyetemi oklevele

A newyorki egyetemen a közelmúltban »Bachelor of arts«-nak avatták fel Jose Melillót. Az ünnepély azért volt a szokottnál érdekesebb, mert a felavatott világtalan volt és az elnöklő egyetemi tanár szavai szerint öt év óta mégis Melillo írta a legjobb, legszebb értekezleletet.

A világtalan fiatalember szorgalmasan eljárt az előadásokra. Az utca forgatagában kutyája volt a kísérője, amely vigyázott gazdájára, levezette az egyetemhez, sőt — a tanárok külön engedélyével — még az előadási termekben is mellette volt. Most az avatás után az elnöklő tanár átadta Jose Melillonak az oklevelet, a kutya felé fordult és így szólt:

— Te jó barát! Míg hű, kártartó kísérője voltál gazdádnak és nagy részed van abban, hogy urad maga cum laude nyerte el az oklevelet. Jól tudom, hogy te is jelen voltál minden előadáson és illendően viselkedtél, mint akárhány hallgató. Igaz: néha nagyokat ásítottál és így szabadon, bátran kifejezted azt, amit sokan nem mertek megtenni. Te is különösen levezgáltál a ragaszkodásból, a szeretetből, az okosságból és érdemeidet szerzetl arra, hogy neked, ime ezt az elismerő levelet átadjam.

Ezzel az elnök — a hallgatóság tetszésnyilvánítása mellett — egy az egyetem nagy pécsettjével ellátott oklevelet adott át az állat gazdájának.

— Terygazdaság a dunabánsági erdőgazdálkodásban. Dr. Radivojevic Jován dunai bán elrendelte, hogy a Dunabánság területén lévő erdők fejlesztésére több évre szóló munkaterv készítenőd. E célból a nem állami erdők tulajdonosai kötelesek tervet benyújtani a báni hivatal illetékes osztályához.

— Athelyezések. Beográdból jelentik: A királyi régens tanács Ofel-sége II. Petár király nevében ukázal báni tanácsossá nevezte ki Muzsiek Damján eddigi erdőigazgatósági főtisztviselőt. Dudokovic Milán eddigi báni főtisztviselőt az erdőigazgatóság főtanácsosává és Popovic Csalzav eddigi vinkovci erdőügyi tisztviselőt az erdőigazgatóság főtanácsosává nevezte ki.

— A kanizsai Urikaszinó évi közgyűlése. A kanizsai Urikaszinó karácsony másnapján tartotta évi közgyűlését. A közgyűlésen az elnökség beszámolója után a következő új vezetőséget választották: Elnök Friedmann Alfréd, alelnök Bakalics Milán, titkár Vig László, háznagy Szűpán és József, pénztáros Fehér Kálmán, könyvtáros Harmath Pál, ügyész dr. Nagy Péter, elnök Batta Ferenc. A választmány tagjai: Árpási Kálmán, Bata Károly, dr. Doktor Sándor, Beer Emil, Demonkos János, Fischer Miklós, dr. Gajó István, Jovánovic Dragomir, dr. Koch Arnold, Kalmár Mór, Kemény Géza, dr. Losonc Ede, Losonc Péter, Popovic Dusan, Radoszavlevics Miodrag, Rieger Mihály, Szuzics Todor, Sumanez Zsivorád, Schaffer István és dr. Török Andor. A felügyelőbizottság tagjai: Szocsiny Ognján és dr. Losonc József. A kaszinónak jelenleg 95 tagja van.

— Betörés Palicson. Szuboticáról jelentik: Palicson, a Ludasi út 22. számú házában karácsony napján vakmerő betörés történt. Ürmös György palicsi lakos a délután folyamán feleségével elment egyik ismerőséhez látogatásra s mintegy másfélórát volt távol. Amikor hazatért, megdöbbenve vette észre, hogy távollétében hivatalosan vendég tartózkodott a lakásban. Az ismeretlen betörte az uccai ablakot, behatolt a szobákba, mindent felforgatott és kisebb értékű tárgyakon kívül elvitte Ürmös megtakarított 3.600 dinárját is. A rendőrség azonnal széleskörű nyomozást indított s állítólag már a tettes nyomában is van.

— Halálozás. Kasza Lajos 41 éves moravicai kovácsmester hosszú betegség után karácsonykor elhunyt. Kasza hosszú éveken keresztül az Ipartestület agilis vezetőségi tagja volt. A temetésen az Ipartestület testületileg igen nagy számban vett részt.

— Eltelt szuboticai betörők. Szuboticáról jelentik: Vukicsevics Veszelin szuboticai büntetőbíró hármastanácsa tegnap délelőtt tárgyalta Verth Fránja 22 éves szubotica-hajdukovi napszámos, Jurics Koloman és Jurics Antun földművesek tolvajlásainak és betöréseinek ügyét. Verthék a vádirat szerint együttesen és külön-külön öt betörést, illetve lopást követtek el Szuboticán és területén. A tárgyaláson a vádlottak mindent részletesen beismertek. A bíróság a perbeszéd elhangzása után mindhárom vádlottat bűnösnek nyilvánította és Verth hat-havi, a második és harmadrendű vádlottat pedig 3—3 havi szigorított fogházra ítélte.

SZILVESZTERRE ne felejtse el asztalt előjegyezteni a Szlobodában

— Verekedés és gázolás ügye a szubotica rendőrbíró előtt. Szuboticáról jelentik: Molnár Béla, Krsics Márkó, Tumbász Antal, Krzsárovc Sztevan iparoslegények a karácsonyi ünnep alkalmával Szubotica belvárosában, az Iszárská uccában összeszólköztek és parázs verekedést rendeztek. A rendőrbíró tegnap ítélkezett fölöttük, valamennyiüket bűnösnek nyilvánította és botrányokozás miatt 145—145 dinár pénzbírságra vagy 2—2 napi elzárásra ítélte. — Malasek Jován szubotica bérkocsis e hó elején nagy iramban hajtotta kocsiját a Jelasic uccában. Előtte haladt kerékpárján Szivics István is, akit Malasek elütött. Szivics kórházba kellett szállítani, Malasek ellen pedig megindult az eljárás. A rendőrbíró tegnap délelőtt Malaseket 245 dinár pénzbírságra vagy 4 napi elzárásra ítélte, de 100 dinár pénzbírságra vagy 2 napi elzárásra ítélte Szivics is, mivel a vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a szerencsétlenségért mindketten felelősek voltak, ugyanis egyikük sem tartotta be a közlekedési szabályokat.

— Üde lehelet, kellemes szájíz. A legolcsóbb és legjobb szájviz és garatöblítő 3 csepp Növényharmat egy pohár vízben. Üdit, frissit, fertőtleníti s megóvja a fogakat a romlástól. Egy üveg ára 12 dinár s hónapokig elegendő. Eredeti zöld csomagolásban mindenütt kapható.

— Adomány a skorenováci szegényeknek. Skorenovációl jelentik: Fodor Sándor vel. kikindai nagyiparos, mint tavaly karácsonykor, az idén is 15 pár bocskort küldött a skorenováci szegény cseplini iskolás gyermekek részére. Fodor nemcsak a skorenováci, hanem más magyar község szegényeinek is küldött lábbelit. Fogadják a mezzszívű adakozó ezúton is a skorenováci gyermekek és a Gazdakör mély háaját és köszönetét.

— Női téli kellékek, kesztyűk, harisnyák, fűzők és melltartók szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.

— Kétnapos hajtóvadászat volt Bácsen. Bácsból jelentik: A bácsi püspöki uradalom erdeiben, amely dr. Ertl János képviselő nagyiparos vadászterülete, december 26-án és 27-én hajtóvadászat volt. Eredmény: 200 fácán, 189 nyul, 2 szalónka. Megjelentek: a beográdi görög, román, holland követek feleségeikkel, dr. Ertl János és felesége, Ing. Ertl Ferenc és felesége, Lescheditzky Ferenc Odzsaclról, Grossinger Károly Novszáclról, Pfeiffer Gábor Oszejekről, Pallavicini Sándor Sztari-Futakról, Stradtman volt orosz követ és felesége, Hope angol katonai attasé, Azasevac, dr. Görög és még többen mások.

— A gépkocsik regisztrálása. A dunai báni hivatal közlése szerint a gépkocsik felülvizsgálását és regisztrálását a következő sorrendben tartják meg: Január elején Belackván, január 2-án Vrsácon, Bánát-Karlovácon és Alibunáron, január 5-én Rumán és január 6-án Szremszkamitrovicán. A sofőrjelöltet is erre a napra jelentkezhetnek sofőrvizsga tételére.

— Még mindig homály fedi a sztrigovói gazdálkodó rejtélyes eltűnésének hátterét. Csakovecéről jelentik: Megirtuk, hogy Vampatics Jozsif 55 éves sztrigovói gazdálkodó mintegy félévvel ezelőtt rejtélyes körülmények között eltűnt s azóta teljesen nyoma veszett. A közelmúltban a Reggeli Újság csakoveci munkatársa névtelen levelet kapott, amelyben az ismeretlen levélíró bejelenté, hogy Vampaticot megölte a veje és tetemét elásta. A nyomozást azonnal megindították de eddig még semmi eredményt nem értek el. A gyanúsított erőlesen visszavetette a vádat és igazolta ártatlanságát. A vizsgálat kiderítette, hogy Vampatics július 12-én délelőtt aratót, majd szántott és estefelé elindult Bukovjére, ahova azonban nem érkezett meg. Valószínűnek tartják, hogy Vampaticot utközben meggyilkolták és holttestét a Murába dobták. A hatóságok most abban az irányban is nyomoznak, hogy ki írta a névtelen levelet, mivel nem lehetetlen, hogy a levélíró birtokában van olyan adatoknak, amelyek révén a rejtélyes eltűnés részleteit tisztázhatják.

— Közlekedési szerencsétlenség Noviszád mellett. A noviszádi Temeriní ut végén szerdán délután közlekedési szerencsétlenség történt. A 8—136 számú gépkocsi elütötte Pejics Milán csemele gazdálkodó kocsiját, amelyet Mekszics Nkola gazdasági alkalmazott hajtott. A kocsi fogott ló elpusztult, Mekszicsnek nem történt baja. Mekszics a szerencsétlenség után elfutott és nem is tért vissza munkaadójához. A gázoló gépkocsi tovább haladt, de a római sáncoknál feltartóztatták. Az eljárás folyik.

5 kérdés:

1. Mely szerzetesrend tagjai tesznek hallgatási fogadalmat?
2. Shakespeare melyik női alakja testesíti meg a gyermeki szerelmet?
3. Ki volt az a dán színész, aki először szerzett világhírt, mint filmszínész?
4. Ki építette az első gözhajót?
5. Ki ült sirva Karthago romjain?

Válasz

tegnapi kérdésekre

Kérdés: Kik neveztek Kossuth iródeájának?

Felelet: Helfy Ignácot.

Kérdés: Mely hangszeren játszanak mindkét kézzel és mindkét lábbal?

Felelet: Zongora, orgona, hárfa, harmónium.

Kérdés: Hogyan hívják »a falu rosszat«?

Felelet: Göndör Sándor.

Kérdés: Ki volt a magyar regényírók közül a matematika tanára az egyetemen?

Felelet: Dugonics András.

Kérdés: Mi a bruttó, a nettó és a tara?

Felelet: Áru csomagolással; áru; csomagolás.

SZINHÁZ-FILM

Hatalmas sikert aratott a „Mezei pacsirta” jugoszláviai első előadása

Zsujolt báz tapsolta végig Dénes Gyula és dr. Sándor Jenő romantikus operettjét Szárhecsén

A szentai »Karitásza« karácsonyfa ünnepélyét lélekemelő ünnepélyességgel tartotta meg a Kis Szent Teréz Énekkarral együttesen karácsony bójtjén. A zsufozásig megtelt Eugen színházterem valóban a szent est áhítatával volt teli, amikor a kisiskolások és a felnőttek szebbnél szebb karácsonyi karénekei felhangzottak. Fazekas Piroska a proletárgyerek karácsonyát szavalta, Burány Erzsébet pedig a karácsonyi békéről szóló verset. A gyermekekhez és szülőkhöz Tamás Ferenc esperes szólott és megköszönte a kiosztásra kerülő sok szeretetsomag, ruha stb. ajánlások összehozását, amihez a Kis Szent Teréz Énekkar 3000 dinárral, a Karitásza Egyesület 1500 és a hitközség 1000 dinárral járult. Ezután 120 legszegényebb kisdíák az egész város területéről megkapta ajándékait. Majd harmadszori előadásban színre került a »Dusgazdag és Lázár« című bibliai színmű, amely még úgy látszik sok előadást ér meg, mert bár feledhetetlen emléket hagy a nézőben, mégis újra és újra kívánja látni a közönség és hallani fontos evangéliumi mondanivalóit.

★

Az »Ördög mátkája« Szentán. Géczy István népszínműveinek színrehozatala Szentán mindig esemény-számba ment. Ez történt most is, mikor karácsony másnapján a szentai tüzoltó század felkérésére a Kis Szent Teréz Énekkar műkedvelő gárdája az »Ördög mátkája«-t színrehozta. A rendkívül tanulságos népszínmű alapeszméje, hogy mily nagy bajok okozója az érdeklázasság, nevezetesen, ha egy gazdag iparos a két lánytestvér közül a fiatalabbat veszi el, de a másikat is házába veszi, és hogy a nem fékezett szenvedély mily könnyen öngyilkosságba visz. A drámai és kacagtató jelenetek egymásutánját a műkedvelők minden dicsőre méltóan játszották meg, s a minden talpalatnyi helyet elfoglaló közönség, majd harsogó kacagással, majd meg siri csendben való könnyezéssel kísérte azokat. A lelkes tapsokból legtöbb jutott Kovács Ilonkának, a Judit szerepért, dalalért és temperamentumos tánca-ért. Sikerei részese partnere, Oláh Imre volt. Fazekas Piroska és Hanák Ferenc, az igazi szívbéli szerelmes ifjú párt feledhetlenül sok bájjal és kedvességgel jelenítette meg, nőtájuk, táncok újrázást kaptak. A minden hájjal megkent Hirós Firtos Están székely szerepével Oláh József brillírozott. Különösen a bosszorkányital és a két feleség együttes jelenetében szerzett falrengető hatót és tapsokat. Külön ki kell emelnünk a szerelem nélkül férjhez ment Anna szerepében Burány Erzsébetet, aki a legőszintébb csodálatra ragadtatta a közönséget. Bizvást mondhatjuk, hogy ennek a gárdának is, de egész Szentának is most a legjobb drámai hanghordozója. Az öregedő férjet egy fiatal 19 éves fiu Máthé István alakította meglepő valóságossággal. Firtos két feleségét Forgács Lászlóné és Surányi Magda adták, nagyon jól. Az epizódisták: Rózsa Miklós, Viliczky János, Tobak István, Kelemen Árpád, Bodó István, Garaba I., Kontra J., Tóth V., Gyulai F., Zabos P., Sándor Juci, Raffay E., Horváth E., Dékány R., Gémánt I. szintén díszére válnak az együttesnek. A zenekart és dalokat ifj. Gere Mihály tanította be és vezényelte tökéletesen. Előadás után tánc volt a legkellemebb hangulatban.

A sztáribecsei Római Katolikus Iparos Legényegylet tehetséges műkedvelő gárdája a karácsonyi ünnepek alatt kitünő színelőadással kedveskedett nagyszámu híveinek. Az egyesületi otthon színpadán válogatott szereposztásban mutatta be Dénes Gyula és dr. Sándor Jenő: »Mezei pacsirta« című romantikus operettjét. Az előadás iránt Becsén ritkán tapasztalt nagy érdeklődés nyilvánult meg.

Az előadást Drapos László államnyelvű szavalata vezette be. A színdarab primadonája Ruzsika Inci volt, aki Horváth Rozika szerepében valóssággal remekelt. Páratlan beleéléssel, sok érzéssel játszotta meg többnyire drámai színezetű jeleneteit. Bájos megjelenésével, otthonos színpadi mozgásával, könnyed táncával, kellemes hangjával a kivívott siker egyik fő részese volt. Partnere, Sárvári Ferenc Karády István gróf színpadikus szerepét adta rátermett képességgel. Különösen a muató jelenetben volt elsőrangú, nagyszerű hangjával is megérdemelt sikert aratott. Müller Olga, Becse egyik legkitünőbb női műkedvelője volt a Julka minden. Váltakozó jelenetekben bővelkedő szerepében minduntalan csillogtatta kiváló tudását. Játékáért szünni nem akaró tapsokat kapott. Müller Vilmos Mihály komenciós bárest alakította meglepő készséggel. Első nagyobb szerepe volt, amelyben bizonyosságot tett amellett, hogy kelet irányítással egyik erősségévé válhatik a becseli műkedvelő gárdának. Játéka mellett kitünő organumával is hatalmas sikert aratott. Ferkó kadétot, a csupa mókás, eleven, mozgékony katonát Zavargó József elevenítette meg tökéletes hűséggel. Zavargó József minden fellépte esemény számba megy, s »szalkalomma« is felejtethetetlen alakítást nyújtott. Müller Sárának ezuttal alkalma volt kiváló tudását, nagy színpadi rutinját teljes mértékben érvényesítenie. Sárka szerepében főlényes biztonsággal mozgott a színpadon, táncával művészi teljesítményt nyújtott, amiért nagyon sok tapsot kapott. Oláh György gróf Karády Endre tábornokot elevenítette meg. Ösztönös művész, aki ezuttal is remekelt.

vegy Vékeyné szerepében Oláh György-né fényes sikerrel játszott, kinek műkedvelői tudása a művészetig fejlődött. Gyönyörűen énekelte el az Oláh-názaspár a duettet, amiért tomboló tapsviharral jutalmazta a hálás közönség. Bauer István, a régi rutinírozott műkedvelő a zenetanárt elevenítette meg s alakításával nagyban hozzájárult a darab sikeréhez. Nagyon sok tapsot kapott ő is. Kiss János az öreg gazdát adta. Pompás figurája, jóízű, zamatos beszéde teljes elismerést vívott ki. Kiseb szerepekben kitűntek még: Fodor Magdus, Pavlák Gyula, Zorád József, Berki István, Mendei Béla.

A táncospart az előadás fényét, jóhangulatát nagy mértékben emelte. Szép, díszes, izléses ruhákban, kedves, mutatós táncokkal tomboló sikert arattak. Táncolták: Fodor Magdus, Ország Teruska, Parczen Mancika, Szajovec Mária, Hóvé Rózsika, Szabó Ibike, Föglér Ilonka, Zorád Terike, Király Ilonka, Mendei Béla, Zorád József, Istenes János, Kiss János, Pecze Vince, Drapos László, Tóth Imre, Pavlák Gyula, Börcsök Imre, Füleki Sándor, Tihanyi László ügyes rendezése különösökben olymivóra emelte az egész darabot, amely a nagyvárosok színpadához is méltó lenne. Az ötletes, minden hézagot ügyesen kitöltő rendezői munkánál kezdődött a siker és a szereplők közreműködése tette azt teljesé, felejthetlenné. A díszletek pompásak voltak és Knecht Lajos díszlettervező jó zűléséről tanuskodnak. Segítségére volt Gábell Gyula festőmunkájával. A sugó szerepét Deák János a régi, rutinos simulékonyssággal végezte. Verebes Pista és Laci kibővített zenekara kitünő muzsikát szolgáltat. A kitünő maszkirozás az »Iren«-szalon hozzáértő munkáját dicséri. Az előadás után reggelig tartó tánc következett.

Végül a közönség óhajának teszünk eleget, amikor felkérjük a rendezőseget, hogy a jövőben több figyelmet fordítson a közönség elhelyezésére, nehogy a hétfő estéhez hasonló tumultusok, elhomályosítsák a kellemes benyomást, amit a szereplők nyújtanak játékkukkal!

A »Napralforgó« moravica előadása. Karácsony másnapján mutatták be a moravica műkedvelő ifjak Mézsáros József: »Napralforgó« című 3 felvonásos komédiáját igen nagy sikerrel. A női főszerepet Kiss Rozika alakította igen jól, noha első alkalommal szerepelt a deszkákon. Micuráné szerepében Gahál Rozika az összes szereplők közül legjobban tudta hatalmas szerepét, amit nem lehet minden szereplőről elmondani, mert a szereptudás igen sok szereplőnél sok kívánni valót hagyott hátra. Albrecht Kató és Albrecht Teri, valamint Harcsa Bözsike, Juhász Ilonka, Faragó Ilonka, Csákváry Liduska, Csik Mariska és Csik Juliska is jól fogták fel szerepüket. A férfi főszerepet Beleznay Ferkó Földi József a töle megszokott tehetséggel és természetességgel játszotta. A villamosellenőr szerepében Györe József is nagyon jó volt. Jók voltak többi szerepekben Kötő Mihály, Bogárdi Sándor, Kósa Mihály, Szentpéteri Sándor, Szűcs János, Bordás József, Kardos Mihály és Ambill Lacika. A jól sikerült előadást reggelig tartó táncmulatság követte.

Kitünően sikerült kultürestet rendeztek a sztáribecsei alsóvárosi keresztetek A sztáribecsei Alsóvárosi Keresztes Ifjúsági Egyesület kedden, Karácsony másnapján kitünően sikerült kultürestet rendezett a Katolikus Kör nagytermében. Az egyesületi otthon zsufozásig megtöltötte a közönség, amely többizben lelkes ovációban részesítette a kitünő szereplőket. A műsort a keresztetek indulójával nyitották meg. Utána Mézsáros Armand segédlelkész értékes előadást tartott Krisztus kora címen. A közönség a fiatal, kiváló képességű előadó fejtegetéseit nagy figyelemmel hallgatta végig. Tóth Laci nagy sikerrel adott elő Buzásdalokat. Józsa László, Mihál bácsi alakjának meglevenítésével kacagtatta meg a jelenlévőket. Lukács Ferenc magyar nótákat adott elő nagy tetszést aratva. Ritz András és Dupák András költeményeket szavaltak tökéletes átérzéssel. Tóth László és Sági Pirike orosz táncot mutattak hatalmas siker mellett. Végül Brankovics Lajos, Dupák András és Tóth Sándor humoros jelenetet adtak elő, nagy derűt kelvtá.

A bácskogradistai Keresztesek karácsonyi előadása. A gradistai Keresztes Egyesület karácsony első napján az együleti otthon nagytermében, nagyon szépen sikerült gyermek karácsonyt rendezett. Az ünnepi műsor első száma Suta Mariska államnyelvű szavalata volt, utána az angyalok kara karácsonyi énekeket adott elő harmónium kísérettel, majd Zavarkó Lajos szavalt el alkalmi költeményt értelmesen, helyes hangsúlyozással. A szaválás után a kiskeresztesek léptek színpadra s előadták Bárány F. Jézuska az országuton című egyfelvonásos látványos színművét. Szereplők voltak: Híncs Hajnalka, Zavarkó Lajos, Bencz Ferenc, Kovács Maris, Vinkovics Katica, Szabó László, Klinóczky Gyurka és Ba'ázs Zoltán. A termet egészen betöltő közönség az előadást mélyszé, ges csendben, templomi áhítattal hallgatta végig. Ezt követte Rácz F. két felvonásos látványos színműve, melyet a következő keresztetek adtak elő szintén nagy sikerrel: Ruzsik Jucika, Ba'ázs Zoltán, Nagyajtai Etus, Nagy Jul's, Gyurinka Eszti, Uj Ida, Nacsá József, Czernyák Boriska, Surján Margit, Kovács Maris, Koncz Márta, Péter Etus, Kanzamár Margit, Farkas Ilonka, Pálinkás Margit, Vinkovics Katica, Bitó Mariska, Tőke Etus, Kovács Klára, Megyeri Veronka, Híncs Hajnalka és Klinóczky Gyuri. Az előadás szépen összeállított és hatásos előkép bemutatásával ért véget. Az énekszámokat Hegedűs kántor kísérte harmoniumon, Horváth József ügyesen sugott. Karácsony másnapján sem pihentek a keresztetek műkedvelők. Császár Istvánnak a császi pusztán című 3 felvonásos énekes népszínművét hozták színre a nagyobb keresztetek ki próbát érő: Börcsök József, Csizmadia Annuska, Ruzsik Jucika, Szabó Lászlóné, Radatovics Ferenc, Ujj Mihály, Kocsis József, Surján János, Brancsik Mariska, Surján Sándor, Kovács Piros, Zorád Ferenc, Hangya Lajos, Bitó Lajos, Vincze Mihály, Gregus Mihály, Martinovics Sándor, Surján Ferenc, Vincze Ferenc, Tóth József, Német János, Ujj István.

★

Karácsonyi előadás Csonoplyán. A csonoplyai MKE karácsony napján nagysikerű előadást rendezett, a Schleich Jenő-féle vendéglőben, a szegény gyerekek felruházására. Színre kerültek: »Jönnek a pásztorok«, szereplők: Bodonyi Annus, Kulusics Ágnes, Szegedi Katica, Szuhomeli Mariska, Kobercki Évi, Lengyel Rózsika, Pintér Juliska, Bezdány Mariska, Galacz Ferenc, Kobercki Dénes, Galacz Ottó, Bognicsár István, rendezte: ifj. Eimann Károly. Továbbá: »A 72-es órház«, »A finánc«, »A banda bevonul«, szereplők: Eimann Csibi, Kobercki Katica, Figura József, ifj. Eimann Károly, Gulyás János, Galacz Pál, Kolompár István, Lakatos Jásó, Lakatos Márkó, Kolompár Ferenc, Lakatos Keresztély. Szombaton 30-án az előadást megismétlik.

Karácsonyi ünnepségek Csurugon. A csurugi Keresztesegylet karácsony előestjén és karácsony napján karácsonyfaünnepélyt rendezett. Alkalmi énekek, felolvasások, intelmek és pásztortjáték szórakoztatták és művelték a termet betöltő tagokat. Mindkét ünnepély végét tombola képezte, a mi által a lelkiéletet, az egyület és a tagok szeretetsomagjai szórakoztató módon osztattak szét a tagok között. Mindenki kellemesen eltöltött ünnepély emlékével távozott a keresztetek otthonból. Mivel a Park hotel színház termét mozivá alakították át, a karácsony másnapján évek óta szokásos színelőadás nem volt megrendezhető. A községi elnök vendéglőjében rendezett táncmulatság kedélyesen folyt le és szép anyagi sikerrel járt.

□

Szilv

A D Szilves jókedv akarja kitünő doskótiz dinival a hetóvé estén v

A m felvona jelenet palnek gondos hangú összes ról is. esárdos loskör rüzen mellett Ujév b hajnal

Jóslit Karács kezdett rendező mekelő replők ményt arattak koládél

A sz vesztör Kör ma Legény nek ig estet r rosszer meg. J féle k

□

Az o A k ajtó f

A t nyit e

A sz ajtó r után.

— I te hall ódon

Pár a szék azán

dolt s enyész

Mag mert

— me nek el

elhelye a titko tározat

Med szekré

lotában léte, n

azt tu val sét

Igaz, hetóse

volt, h

kényel ért m

nt u kos ta

lan m sen sí

teí erz masint amely

A noviszdai Daloskör Szilveszter-estjén tíz dináros belépőny lesz

A Daloskör vezetősége az idei Szilveszter-estét is a hagyományos jókedvű szórakozás jegyében akarja megünni és ezért nemcsak kitűnő szórakoztató műsorról gondoskodott, hanem a beléptidőnk tíz dináros történt megállapításával a legszélesebb köröknek is lehetővé akarja tenni, a Szilveszter-estén való megjelenést.

A műsoron két kacagtató egyfelvonásos vigjáték, Mihály bácsi jelenet, énekszámok, táncok szerepelnek. Ezenkívül természetesen gondoskodás történt a szilveszteri hangulat előidézéséhez szükséges összes szórakoztatási lehetőségekről is. A megnagyobított »Becsali csárda« külön eseménye lesz a Daloskör vendégeinek, akik nagyszemélyű zene, kítőnő italok és ételk mellett várhatják meg nemcsak az Újév beköszöntét, hanem az újévi hajnal derengését is.

Jólsikerült gyermekelőadás Molon. Karácsony napján délután 4 órai kezdettel Vajda Lajos főtisztelendő rendezésében kitűnően sikerült gyermekelőadás volt Molon. A kis szereplők valamennyien kiváló teljesítményt nyújtottak és zúgó tapsot arattak, emellett kijutott nekik csokoládéból és más édességekből is.

A szubotcai Katolikus Kör Szilveszter-estje. A szubotcai Katolikus Kör magyar tagozata a Katolikus Legényegylet helyiségében érdekesnek ígérkező műsoros Szilveszter-estet rendez. Az előadás iránt városszerte nagy érdeklődés nyilvánul meg. Jegyek elővételben a Krécsiféle könyvkereskedésben kaphatók.

A noviszdai Katolikus Olvasókör Szilveszter-estje. A noviszdai külső Katolikus Olvasókör vasárnap műsoros szilveszteri mulatságot rendez. A mulatság résztvevői között malacot sorsolnak ki. A mulatság iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Szivgárdisták előadása Adán. Az adai Szivgárdisták karácsony napján délután a Centrál kávéház színháztermében, a szegény gyermekek felruházására, színrehozták az »Udvari fényképész« c. egyfelvonásos vigjátékot, közreműködtek Kaszás Ilonka, Mészáros Veronka, Kaszás Margitka, Kopasz Eszti, Török Bözse, Tóth Tera, Huszágh Ilonka, Nagypál Veronka, Sterbik Vica, Móric Ilonka, Pergel Ilonka, Holló Gizella Nagy Jenci, Bacsi Alajos, Bacsi Sándor, Lajkó György és Kocsis István. Ezenkívül színrehozták a »Kicsértelt szívek« c. karácsonyi daljátékot, közreműködtek: Balassa Katica, Tóth Juci, Komlós Bözsi, Janacsok Ilonka, Hajagos Juci, Horváth Maris, Gaál Mancsi, Csaplár Cecília, Kovács Veronka, Oláh Erzsébet, Virág Mária, Csuzdi Bözsi, Czuzdi Terus, Patus Magdus, Patus Etelka, Prágai Mariska, Kelemen Klárka, Hajagos Bözsi, Fehér Ábel Bözsi, Fehér Ábel Emmi, Mihalek Irénke, Török Margit, Bakos Juci, Kaszás Katica, Virág Viktor és Kaszap Vica. Mindannyian kiérdemelt tapsvihart arattak. A termet a közönség színültig megtöltötte, a tiszta jövedelemből az iskolás gyermekeknek lábbelit vásárolnak.

Szilveszter-est a noviszdai Református Olvasókörben. A noviszdai Református Olvasókör Szilveszter-estjén műsoros estet rendez, amely alkalommal kacagtató bohózatokat adnak elő. Jegyek elővételben kaphatók.

Karácsonyi gyermekelőadás Pacsilon. A pacsiri vasárnapi iskolás gyermekek az idén is megrendezték szórakoztató előadásukat a szegény gyermekek felruházása céljából. Az előadás a Magyar Olvasókör színháztermében volt, igen szép számú közönség jelenlétében. Az előadást Csete K. István református lelkész nyitotta meg megleghangú üdvözlő szavakkal. Majd a gyermekszerep lépett a színpadra s színrehozták »A jó gyermekek várják Jézust« című kétfelvonásos alkalmi színművet és »A gyermeki szeretet jutalma« című színdarabot. A gyermekek egytől-egyig jók voltak, mégis ki kell emelnünk Onodi Iduskát, aki szép és tiszta hangú éneklésével ragadta magával a nézőket és sikeres szereplését a közönség sok tapsos jutalmazta. A szerepeket a következő gyermekek alakították: Onodi Iduska, Ador Károly, Palágyi Rózia, Borus Sándor, Kiss Ferenc, Cindrik Margit, Cindrik Antal, Kovács Margit, Ador Ida, Balog Margit, Szilágyi Erzsébet, Polágyi Juci, Polágyi Zsófia, Szabó Lajos, Czérna Antal, Szép Zsófia, Kardos Etel, Polágyi Sándor, Szél Rózi, Szilágyi Sándor, Ortó Károly, Erdő József, Tóth Julianna, Horvát János, Kerekes Lajos, Csányi Erzsébet, Szombati Lúcia, Szemesi Rózia, Nemes Juci, Balla Vere, Szél Ferenc, Cseri Gyuszi, Bogár Béla, Kovács Zsófi, Kiss Etel, Oros Sándor, Görök Zsófi, Nánási József, Gelei Etel, Sós József, Pásztor István, Kiss Zsuzsanna, Németh Sára, Szép Jolán, Marton Rózika, Szél Ilonka, Tóth Juci, Horváth Éva, Onodi Babus, Márton Iduska és Nánási Erzsébet. A színdarabokat Tóth Lúcia és Damján Sándorné vasárnapi iskolai vezetőik tanították be, az énekeket pedig Bánya János tanította. Karácsony-estjén a templomban ünnepély volt, mely alkalommal a gyermekek szebb-nél szebb verseket szavaltak, a gyermekkórus pedig több karácsonyi éneket adott elő. Az ünnepély után 208 szeretet csomagot osztottak ki a gyerekek között.

A bezdáni Katolikus Nőegylet karácsonyi előadása. A bezdáni Katolikus Nőegylet karácsonykor kitűnően sikerült gyermekelőadást rendezett. A közönség sokat tapsolt a kis szereplőknek, akik ügyesen mozgattak a színpadon. A bevétel teljes összegét a szegény kisgyermek téli felruházására fordítják.

A »Suhay« nagyszerű előadása Bánát-Arangyelovón. A bánát-arangyelovói Katolikus Kör műkedvelői karácsonykor kitűnően sikerült előadást rendeztek. Színrehozták Szalay László »Suhay« című vigjátékát. Az új egyesület fiatal műkedvelőgárdája nagyon tehetségesnek bizonyult, minden tekintetben megállta a helyét. A nagyszámú közönség sok tapsos köszönetet mondott a ritka előzetet. Szereplők a következők voltak: Bárdy Albert, Szabó Bözsi, Holló Juszitka, Bárdy Bálint, Csejtey Feri, Gombos György, Faragó István, Bálint Ferenc, Egyed Anna, Cselédes János, Bödő János, Kenderesi András, Prágai Jolán, Ágoston Irén, Virág József, Balog András, Szabó Imre, Egyed Ferenc és Kenderesi József. A darabot Lőrinc Mihály és Czerni Lenke rendezte, konferansz Koncz Pál, sugó Bálint Sándor volt. A szünetben Szabados Gábor magyar dalokat énekelt. A tiszta jövedelmet a szegény gyermekek felruházására fordították.

Szilveszter-est a noviszdai telepi körben. A noviszdai telepi Olvasókör és Gazdakör Szilveszter-estjén táncmulatságot rendez, amelynek keretében malacsorsolást tartanak. A rendezőség érdekes meglepetésekről gondoskodik.

Az csukva volt. A kilincse tette a kezét s az ajtó félszárnya feltáru't. A titkos tanács ülésérmébe nyílt ez az ajtó. A szellem bátran belépett, az ajtót nesztelenül behuzta maga után.

— Itt vagyok tehát, — rebegte halkán s egyenest az egyik ódon szekrényhez futott. Pár pillanattal még látható volt a szekrény előtt lebegő fehér alak, aztán a szekrény ajtaja becsukódott s a szellem nyomtalanul elenyészett...

A TITKOS TANÁCS

Magdolna hercegnő tehát — mert hiszen ő volt a szellemalak — megvalósította vakmerő tervének első felét: már észrevétlenül elhelyezkedett a teremben, hogy a titkos tanács tárgyalását és határozatát kihallgassa.

— Meddig fog ottmaradni az ódon szekrényben? Ameddig kell! A palotában nem fog feltűnni távolléte, nem fogják keresni, hiszen azt tudják róla, hogy a nádornéval sétálovaglásra van!

Igaz, hogy vállalkozása meglehetősen kockázatos és veszélyes volt, helyzete sem volt túlságosan kényelmes ott a szekrényben. Azért mégsem érzett mást szívében mint ujjongó örömet, hogy a titkos tanács ellen kitervezett ártatlan merénylete eddig oly fényesen sikerült. Közébe az elégtételi érzése is vegyült, hiszen alkalmasint ez a sötét testület volt az, amely őt egész életére boldogta-

(351)

lanná tette, amikor Európa legszebb, legdíszesebb ifjának kebléről lelépte.

Hosszu ideig üdögé't már és ábrándozott ott a szekrényben s a teremben még mindig siri esőndesség uralkodott.

Végre e'unta magát és abban talált szórakozást, hogy a magával hozott vajaskenyeret eszegette meg jó étvágygal.

Magdolna hercegnő előrelátó szellemnek bizonyult, táplálkozásáról is gondoskodott.

Végre kezdett meglevenedni a terem. Aitónvilások, léptek hangzottak, férfihangok törték meg a csendet.

Magdolna hercegnő fü'et hegyezve hallgatózott s kíváncsian tekintgetett kifelé a ku'csyukon.

Jól ismerte az udvari méltóságokat, nem volt tehát nehéz sora megállapítania az érkező uraságok k'letét.

E'sőnek E'llers János haditanácsost pillantotta meg, a Rákóczi ellen összeállított külön bíróság előadóját, aki egyben a titkos tanács titkára is volt: a jó ur után egy lakáj nagy iratsomót hozott. Le s odatette az asztalra az egyik szék elé.

— A Ferenc ellen gyártott vádiratok! — állapította meg magában a hercegnő.

Aztán az udvari kancellár, gróf Buccellini jelent meg a teremben; ugyanó volt a Rákóczi-féle vész-bíróság elnöke.

Az idős ur arca oly bajjóslatu volt, hogy a hercegnő lélekzete szinte elakadt a szekrényajtó mögött.

Közvetlenül utána kemény léptek s recsegő hangon ejtett szavak ütötték meg a hercegnő fülét. K'kukuskált s Mannsfeld grófot látta megjelenni, az udvari főhaditanács elnökét.

Még be sem zárult az ajtó a tábornok mögött, új alak tűnt föl a küszöbön, mosolygós, hízlelő ábrázau, térdnadrágos, parókás urimember.

— Ni, a derék Harrach gróf, az udvarmester! — ismerte meg a hercegnő.

Az urak halk hangon üdvözölték egymást és a francia háborúról kezdtek diskurálni, amikor a lakájok újra megnyitották az ajtókat és se'ym talárjában, finom csipkekézelőkkel és gallérral Kollónics biboros sühogott be a terembe.

Magdolna összerázkódott, — jól tudta, hogy a biboros régtől fogva esküdt ellensége a Rákóczi-háznak.

A tanács létszáma most már teljes volt s Tóni elment, hogy ezt megje'entse a császárnak.

Nemsokára aztán ugyanazon az uton, amelyen Magdolna a terembe csempészte magát, bevonult lakájától kísérve maga a császár.

A felséget a tanács tagjai mély főhajlással üdvözölték és alázatos hangon legmagasabb hogyléte iránt érdeklődtek.

A császár kis kefével simogatta hatalmas bajuszát s kegyeskedett kijelenteni, hogy az éjet nyugodtan töltötte; csak reggel felé volt olyasféle álma, mintha valami fehér kísértet libegett volna át a hálószobáján; a szellem után sajtószzerűen mintha vajaskenyér szagát érezte volna.

Az urak elcsodálkoztak e nagyszerű álomlátás felett s különféle módon értelmezték; míg Magdolna hercegnő elkacagta volna magát a szekrényben, ha nem lett volna o'yan kényes helyzetben és az ügy nem lett volna olyan szomorú, amely rejtekhelyére vonta.

— Kezdjük el, uraim, — vetett véget az álommagyarázóknak az uralkodó, — délfelé még ki akarok kocszizni Laxenburgba.

He'yet foglalt az asztalfőnél álló karosszékben s kezének intésére a tanács tagjai is letelepedtek.

— Nos? — fordult Buccellinihez a császár.

— Felség, — mondta az udva-

A »Cigány« előadása Bezdánban.
A bezdáni Katolikus Legényegylet karácsony másnapján a Tallósy-féle vendéglő színháztermében zsufolt ház előtt színrehozta Szigligeti Ede »Cigány« című nagyszerű népszínművét. Az előadás gyorsan pergett és minden tekintetben kielégítő volt. A szereplők tehetségeseknek bizonyultak. Szerepeltek a következők: Osztrogonác László, Osztrogonác József, Koletár István, Osztrogonác István, ifj. Curics László, Kurel Bözsi, Nagy Iluska, ifj. Gombárevics Laci, Mészáros Margitka, Pinkert Mihály, Nagy Palkó, Mayor Iluska, Balla Katica, Györfi Bözsike, Dobos Boriska, Losonczy István, Munkás László és Reiner József. Az előadást Pinkert Mihály rendezte Nagy József, Braun János, Szalai György, ifj. Gombárevics László, Reiner József, Kiss István, ifj. Szélig János és ifj. Tatai János segédletével. Előadás után táncmulatság volt.

A »Pista néni« vigjáték előadása Bajmokon. A Bajmoki Atlétikai Klub karácsony másnapján a mozi helyiségében előadta a Pista néni című vigjátékot, amelynek szerzője Bus Fekete László. A darab előadására a legjobb bajmoki műkedvelők vállalkoztak, akik kiváló teljesítményükért sok tapsot kaptak. Szerepelt néhány új műkedvelő is, akik szintén tehetségeseknek bizonyultak. Szereplők a következők voltak: Braun Ilonka, Stanik Pál, Berényi Nusi, Budánovics Dánó, Cchwarzcz Bözsi, Janda Mihály, Ormos József, Papp Ilonka, Pincz Jakab, Romoda Károly, Budánovics Gergő, Kardel Pál, Janda Gyula, Janda Ilonka, Sinkó Teri, Lehotkai Jani, Sinkó Pista és Braun. A rendezésért dr. Hajnal Lajost illeti meg az elismerés.

KÖZGAZDASÁG

Megindul a közvetlen német-szovjet vasúti teheráruforgalom

Berlinből jelentik: Jólétesült német körök a nemrég megkötött német-szovjet vasúti egyezményvel kapcsolatban megjegyzik, hogy terjedelmes szerződésről van szó, amelyhez különböző megjegyzések és díjszabások tartoznak. Közvetlen német-szovjet teheráru-díjszabást is életbeléptetnek. Ez szabályozza az új átmenő határállomásokon keresztül lebonyolítandó forgalmat. Néhány nap óta kőolajat és gabonát szállítanak Németországba, egész vonatokban. A közvetlen német-szovjet teheráru-díjszabás nagy vonásokban meg egyezik az eddigi német-lengyel-szovjet teheráru-díjszabással. A legfontosabb teherárak számára, mint gabona, kőolaj, parafin, vas, acél,

valamint más fémárak, továbbá kender és lenfona, külön díjszabást állapítottak meg. A határ-egyezmény szabályozza továbbá a mindkét oldali átmenő határállomások vasúti forgalmának lebonyolítását. Legközelebb a személyforgalomra vonatkozó tárgyalások is megindulnak, ezenkívül — mint jelentették — rövidesen megindulnak Németország és Szovjetország között a rendszeres légi járatok is. A német légi Hanza képviselői tárgyaltak az illetékes szovjetkörökkel és a megbeszélések egyezményvel végződtek. A menetrendszerű repülőjáratok megindulására előreláthatóan január 21-én kerül sor.

□ Uj alkalmi postabélyegek kerülnek forgalomba. Január elsején a posta, távirat és távbeszélő altisztek és szolgák otthona felépítésének javára új alkalmi postabélyegek kerülnek forgalomba. A bélyegeknél a postai díjszabásnak megfelelő értékű lesz és forgalomban maradnak 1940 május 31-ig. A kiadásnak az a célja, hogy a szimpatikus postásoknak központosított biztositson társadalmi szervezetük számára. Az új bélyegeknél már a közeljövőben nagy filateliai értékük lesz, mert a bélyegek nagy

értéke az egyes bélyegek remek rajzában rejlik. A bélyegek a postaalkalmazottak szolgálatának egyes mozzanatait örökíti meg. A 0.50 dináros értékű a levélhordót ábrázolja a kézbesítés pillanatában. Az 1 dináros értékű a levélgyűjtőszekrény kiürítését szemlélteti. Az 1.50 dináros bélyegen a postakocsi útján való csomagkézbesítés látható. A 2 dináros értéken a fizikai munka és a nagy anyagi felelősség van egyesítve a rajzban. Végül a 4 dináros bélyegen a vonalfelügyelő küzdelmét ábrázolja a rajz

ri kancellária elnöke, megköszönve a torkát. — a bíróság befejezte a vizsgálatot. A Rákóczi elleni vád — sajnos — teljes beigazolást nyert!

— Miért sajnos? — mordult föl Kollonics bíboros. — Mondja ugy excellienciád, hogy szerencsére. Most jogszerű, törvényes alkalmunk nyílt, hogy ezt a kigyófajzatot eltöröljük és mérhetetlen vagyonát örökre elsajátítsuk.

— Ismertesse a vizsgálat eredményét, gróf ur! — szólította föl a kancellárt a császár.

— Parancsára, felség. Longueval szemtől-szembe megismételte vallomását s a levél valódiságát maga Rákóczi is elismerte; azt hazudta azonban, hogy azt nem a francia királynak, hanem az angol király öfelségének írta!

— Ah a sátánfajzat! — tört ki megint Kollonics. — Tehát nem háborúra készül a fejedelemnek, hanem egy barátságos és szövetséges uralkodónak! Ezt jól kiészelte.

— Határozottan állította ezt? — kérdezte a császár.

— Nem, nem állította határozottan, csak azt mondta, hogy több levelet írt s már nem emlékszik biztosan, hogy ez a levél kinek szólt.

— Részletesen ismernünk kell a jegyzőkönyvek tartalmát, — lelkiismereteskedett a császár, — halljuk tehát.

Közben ásitozva hátradólt székeken, az olyan ember magatartásával, aki kénytelen valami unalmas dolgot elviseini.

— Ha megengedi, felség — szólt Buccellini, — erre Eillers öméltóságát kérjük föl, mint a bíróság előadóját.

— Beszéljen, Eillers, — mondotta a császár olyat ásitva, hogy még a járomcsontjai is pattogtak bele.

Eillers most hosszadalmasan ismertette a bünper iratait; előadására a tanács tagjai közül csak Kollonics figyelt, élesen.

A császár egy új szimfóniát érzett fölemelkedni lelkében s képzeletében a spinét előtt ült, hogy a még alakatlan hangokat elfogja és zeneileg megszólaltassa.

A szimfónia éles és lágy hangokból kezdett kialakulni: kísértetre és vajaskenyérré emlékeztetett.

Eillers egyhangu szavai eközben úgy peregtek, mintha csöndes ősz eső verte volna az ablakokat.

Az ásitás a császárról átragadt a többi urakra is s nagy megerőltetésükbe került, hogy ingerét elnyomják.

Csak Kollonics figyelt feszülten, mint a hiúz.

Végre befejezte Eillers az előadást s a császár megmozdult, — mint ahogy a molnár arra ébredt föl, hogy elállt a malom, zugása megszűnt.

Laposat pislantott s arca olyan volt, mint a víz alól fölmerülő halotté.

— S a többiek? — kérdezte rekedten.

— A többiek sem vallottak semmit, felség, — felelte Eillers. — Mindent megpróbáltunk az ugyan-

ott bebörtönzött magyar urak megszólaltatására. Egyenes és kerülő uton rangot, állást, vagyont ígértünk nekik, ha terhelően vallanak Rákóczira, ha csak annyit ismernek be, hogy a fejedelemmel együtt résztvettek az elégtelenség gyűlésein; azonban egyetlenegy sem sikerült elcsábitanunk. Olyan szoros és megátalkodott szövetség ez, felség, amelyben nem akad áruló. (Maga Rákóczi Ferenc írja ezt önéletrajzában. A szerző megjegyzése.)

— Mi szükség lett volna ilyen vallomás kicsikarására? — kérdezte élesen Kollonics.

— A vád egyetlen gyöngéje az, eminenciás uram, — felelte alázatosan Eillers, — hogy egyetlen ember vallomására támaszkodik, Longuevaléra.

— Hát aztán? — szólt a bíboros fitymálólag.

— Vádló és tanu egy személyben, — mondotta habozva Eillers, — valahogyan kevés ilyen főbenjáró ügyben, amely iránt Európa majdnem valamennyi uralkodója érdeklődik. Azért lett volna kívánatos, ha a vád magyar tanúkkal is alátámasztást nyert volna.

— S a levél? — kérdezte ingerülten a császár.

Eillers ijedtetében a válla közé huzta a fejét.

— Igen, felség, parancsára, szerencsére ott a levél, amely egymagában is elegendő bizonyíték.

— Tökéletesen elegendő, — csapott most le a bíboros a tárgyra, mint a keselyű, amely már eleget keringett áldozata felett. — Tu-

az elemek ellen. Mert a táviró vagy távbeszélő összeköttetés hiánya súlyos és pótolhatatlan következményekkel járhat. Erről a bélyegsorozatról el lehet mondani, hogy hűen szemlélteti egy társadalmi osztály életét és munkáját. A sorozatnak öt különböző értéke van és pedig: 0.50+0.50 dinár, 1+1 dinár, 1.50+1.50 dinár, 2+2 dinár és 4+4 dinár, vagyis 0.50, 1, 1.50, 2 és 4 dinár tulfizetéssel (pótlékkal) a p. t. t. altisztek és szolgák otthona felépítésének a javára alap alakul. Egy megrendelt filateliai boríték a teljes sorozattal együtt 20 dinárba kerül, a kis sorozat a 4 dináros bélyeg nélkül 12 dinárba. A bélyegek színe: narancs, zöld, piros, meggy és sötétkék. A beogradi főposta a bélyegkibocsátás napján és csakis azon a napon különleges bélyegzőt alkalmaz e bélyegek lebélyegzésére. Az összes bel- és külföldi megrendeléseket a »Beogradska Sekcija Udruženja p. t. t. zvaničnika, služitelja i dnevnica«, Beograd, Malajnička ul. 13, intézi el posta vagy a 60.635 számú csekkbefizetési lap alapján és legkésőbb 1939 december 30-ig fogadja el. Felvilágosítással szolgál a fenti egyesület telefonon is. (Beograd 29.605 sz.)

A nép nevelése az egyesület létalapja Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.

lajdonképpen az egész eljárásra csak azért volt szükség, hogy eleget tegyünk a formáságoknak. A levél kétségtelenné tette a vádlott bűnösségét s most már csak az van hátra, hogy kimondassék az ítélet is. En Rákóczi halálára szavazok!

Az ódon szekrényben megrezent valami.

Magdolna hercegnő csaknem elájult erre a kegyetlen kijelentésre.

— Fő- és jószágvesztésre, felség, — folytatta a bíboros erőlyesen. — A francia háborúra sok pénz kell majd s a kincstár üres. Rákóczi birtokait el méltóztatik majd adományozni érdemes uraknak, akik megfelelő díjak fizetésére is képesek; az így befolyó összegből lábra állíthatunk és föntrtarthatunk egy egész hadsereget. Rákóczi elitélése előfeltétele a háboru sikerének. Vesznie kell tehát ugyanazon birodalom érdekében, amely ellen összeesküdni merészkedett.

A császár most sorra szavaztatta az urakat: valamennyi a halálraítélés mellett nyilatkozott.

Az ódon szekrény még sohasem pattogott annyit, mint ezután.

— Összegezzük tehát a tanácskozás eredményét, — mondotta emeltebb hangon a császár. — Rákóczi háromszorosan is bűnös. Elárulta a birodalmat, amelynek hercege volt, amikor a francia királlyal szövetekezett, — mondotta tovább, majd így folytatta:

(Folytatjuk)

KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA

Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Számtan - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Üzemtan
Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló

38 közlemény

Harmadik rész

A kereskedelmi jog (Trgovacsko pravo)

A közkereseti társaság feloszlása (prestanak). A társaság feloszlásának okai: ha a társaság csődbe jut, ha valamely tagja meghal, — amennyiben szerződésileg ki nem kötötték, hogy a társaságot az elhunyt tag örököseivel folytatják —, ha a társaság egyik tagja csődbe jut, vagy vagyona feletti szabad rendelkezési jogát elveszti, ha a tagok a feloszlásban megállapodnak, ha a társaságot bírói határozat feloszlottnak nyilvánítja, ha az idő letelt, amelyre a társaság alakult, ha az a feltétel, amelyhez a társaság feloszlása kötve volt, bekövetkezett, ha a bizonytalan időre kötött társasági szerződést a tagok valamelyike felmondta.

A közkereseti társaság felszámolása (likvidacija). A társaság feloszlása után a társas ügyek lebonyolítását felszámolásnak nevezik.

A felszámolók (likvidátorok) a társasági üzletvezetői, egyúttal harmadik személyek irányában a társaság képviselői. A felszámolók lehetnek a társaság tagjai vagy mások is.

A felszámolók a folyó üzleteket befejezni, a feloszlott társaság kötelezettségeit teljesíteni, künnlevő követeléseit behajtani és a társasági vagyont készpénzzé tenni tartoznak, kötelesek a társaságot bíróság előtt és bíróságon kívül képviselni. A társaság ingatlan javait csak a társaság valamennyi tagjának beleegyezésével nyilvános árverésen adhatják el.

A felszámolás végső célja a végkielégítés. Ennél a tagok követeléseit olyképpen állapítandók meg, mint a tagok vagyoniilletősége s a nyereség és veszteség a társaság fennállása alatt. A kielégítés készpénzben történik. A tagok a társaságba vitt dolgukat nem természetben kapják vissza, hanem azok értékét pénzben.

A felszámolás befejezése után a feloszlott társaság könyveit és egyéb iratait megőrzés végett valamely társtagnak, vagy egy harmadik személynek adják át.

BETÉTI TÁRSASÁG (Komanditno društvo).

Betéti társaság keletkezik, ha közös cég alatt folytatott kereskedelmi üzletnél a társak közül egy vagy több tag csak kikötött vagyonbetéttel felelős, míg egy vagy több tagot korlátlan és egyetemleges felelősség terheli. Az előbbieket a kültagok, az utóbbiak a beltágok.

A betéti társaság viszonya a közkereseti társasághoz. A betéti társaság a közkereseti társaságtól csak a tagok felelősségében különbözik. Míg a közkereseti társaság tagjai egyenlően: korlátlanul és egyetemlegesen felelősek, addig a betéti társaság beltágjainak felelőssége azonos a közkereseti társaság tagjaival, de a kültagok, egyetemlegesen bár, de csak kikötött vagyonbetételük erejéig felelősek (korlátolt felelősség-ograničeno jemstvo).

A betéti társaság alakítása és bejegyzése. A társasági tagok egymás közötti jogviszonyát a társasági szerződés szabályozza, amelynek érvényességéhez alakszerűség nem szükséges.

A betéti társaság köteles a társaság megalakulásakor a céget az illetékes törvényszéknél bejegyeztetni. A bejelentésnek magában kell foglalnia minden egyes kültag vagyoni érdekelttségének összegét.

A betéti társaság belső viszonya. A betéti társaságnál az üzletvezetés joga csak a beltágokat illeti. A kültag beleegyezése csak a társaság céljához nem tartozó ügyekben szükséges.

A betéti társaság tagjaira a versenytildalom nem terjed ki.

A kültag nem jogosult a társaság ügyeinek meneteléről meggyőződést szerezni, csak azt kívánhatja, hogy vele az évi mérleget másolatban közöljék.

A betétek utáni kamatokra, a nyereség és veszteség megállapítására és a kamatok és nyereség felvételére nézve, a kültagok a veszteségben csak a befizetett vagy hátralékos betéteik erejéig részesülnek.

A betéti társaság feloszlása és felszámolása. A betéti társaság feloszlására és felszámolására nézve ugyanaz áll, mint a közkereseti társaságra, azzal a különbséggel, hogy a kültag halála vagy vagyona feletti rendelkezési jogának elvesztése a társaság feloszlását nem eredményezi.

Ugy a közkereseti, mint a betéti társaság is folytathat kézműves ipart, csak ehhez szükséges, hogy a társaság egyik tagjának meglegyen az Ipartörvény által megkövetelt szakképesítése.

(Folytatjuk)

Szerdán este utazott el Noviszádról a Ferencváros

Törökországból újra Jugoszláviába jönnek a zöldfehérek

A Ferencváros keddi mérkőzése után dr. Tóth Lajos csapatvezető, aki egyébként szigorú fegyelmet tart játékosai között, 24 óras szabadságot engedélyezett s így a ferencvárosi fiúk alaposan kélvezhették azt az igazai bácskai vendégcsapatot, amellyel noviszádi rajongók elhalmozták őket. A szerda-estét a Botos-vendéglőben töltötték, ahol a NAK vacsorát adott a Ferencváros tiszteletére. A vacsoráról előzőleg nem értesítették a nyilvánosságot, mégis annyian jöttek össze a Ferencváros bucsuztatására, hogy a vendéglő a szó szoros értelmében zsúfolásig megtelt.

A kedves, ritka vendégeket Nagy Sándor, a NAK elnöke köszöntötte fel, a Ferencváros nevében pedig Sárosi György dr. köszönte meg ezt a példátlanul szves vendégletést, amelyben noviszádi tartózkodásuk alatt részük volt. »Ugy érezzük magunkat itt — mondta a népszerű Gyurka — mint otthon s a jugoszláv-magyar sportbarátság alapján remélem, hogy minél előbb visszajövünk ide.«

A gyorsvonat ezuttal, kivételesen, nem létezt s háromnegyednyolckor dr. Tóth Lajos kiadta a jelszót az indulásra. A játékosok, nem szivesen bár, de kénytelenek voltak szót fogadni (főleg Kiszely és Sárosi Béla szeretett volna lemaradni a vonatról). Néhány perc múlva a hófakaróba burkolt Futaki uton, a közönség lelkes éljenzése közben, megindult a négy autó, amely elvitte a Ferencvárost a vasutra, messze-messze Törökországba...

Dr. Tóth Lajos a BSK meghívása után telefonon beszélt vitéz Kemenesny Sándorral, a Ferencváros igazgatójával. Az igazgató közölte a portyavezetővel, hogy csütörtökön a csapat nem állhat ki Beográdban, e'lenben Törökországból visszatérőben kiszállhat egy vagy két mérkőzésre a jugoszláv fővárosban, ha a BSK elfogadja az anyagi feltételeket. Egyelőre az a helyzet, hogy a Ferencváros január 13-án és 14-én játszik Beográdban a BSK illetve a Jugoszlávia ellen. A »Vreme« viszont úgy tudja, hogy a zöldfehérek csak egy mérkőzést játszanak Beográdban, mégpedig január 11-én a BSK ellen.

A jugoszláv lapok még mindig nem tértek napirendre a Vojvodina és a Jugoszlávia súlyos noviszádi kudarca felett s keresik a vereségek okát. Az ok — szerintük — kettős: az első az, hogy a Ferencváros ragyogóan játszott, a jugoszláv csapatok pedig nem találták meg ennek a játéknak ellen-szerit és szinte olyan benyomást keltettek a Ferencváros mellett, mint a kezdők. A Politika megállapítja, hogy a karácsonyi 7 magyar-jugoszláv egy-ltközi mérkőzésből csak kettő hozott jugoszláv győzelmet s újra leszögezi, hogy az országnak kétségtelenül legjobb és legmegbízhatóbb csapata a BSK.

A BSKról a »Nemzeti Sport« is nagy dicséret hargján ír, bár megállapítja, hogy az Újpest vereségének főoka a jegesre fagyott pályára, továbbá Zsengelér, Szalay, Szücs és Futó hiánya volt. »A BSK — írja a lap — ma már kétségtelenül a legjobb európai klasszisba tartozik, van benne 5-6

olyan labdaművész, akit bármely európai csapat szivesen vallana a magáénak.«

A két noviszádi mérkőzés bevétele 119.000 dinár volt, ami noviszádi csúcseredmény. A jó sport tehát jó üzlet is. Ez az összeg még tekintélyesebbé válik, ha összehasonlítjuk a beográdi karácsonyi mérkőzések közönségsikerével. A BSK—Újpest mérkőzésen 41.000, a Jedinstvo—Újpest mérkőzésen pedig csak 7.000 dinár értékű jegyet adtak el, a két beográdi mérkőzés össz-bevétele tehát csupán 48.000 dinárt tett ki.

A Ferencváros első törökországi mérkőzését vasárnap játssza Isztambulban a török csikóválogatott ellen, második ellenfele újv napján a török II. liga válogatott csapata lesz. Január 6-án és 7-én Ankarában mérkőzik a Ferencváros, első ellenfele a csikóválogatott, második ellenfele pedig a török válogatott lesz.

A Ferencváros noviszádi mérkőzéséről több s kerü t fényképek irakattak a Reggeli Újság fényképkirakatába. A képek a »Barta i drug« fotó-cégnél készülték s ugyanott meg is rendelhetők.

Futball-eredmények

Athén: Olimpikosz-Temesvári MAC 2:0 és AEK—Temesvári MAC 6:2.

Hamburg: Szlávia (Prága)—Hamburger SC 5:4.

Bremen: Szlávia (Prága)—Werden 3:0.

Németország: Schalke—Bielefeld 7:1, Fortuna Düsseldorf — Schwarzweiss Essen 2:1, Mannheim—Neckarau 4:0, Bayern—IFC Nürnberg 0:0.

Rövid sport hírek

A jugoszláv téli sportszövetség januárban a lyublyanai Illiria pályán rendezi meg az országos jégkorong- és műkorcsolyázó bajnokságot.

A török futballszövetség január 1. és 4.-re meghívta a beográdi alszövetség válogatott csapatát. Az alszövetség vezetősége az idő rövidsége miatt nem fogadta el a meghívást, január végen vagy február e'jén azonban szivesen elküldené csapatát Ankarába.

Milánóban olasz—román rugby-mérkőzés volt, amelyet az olaszok 31:0 arányban nyertek meg.

A Szeged FC tegnap Zemunból Szubotica-ra érkezett, ahol vasárnap és hétfőn mérkőzik a szubotical ZsAK-kal illetve a szubotical válogatottal.

Tenisz KK-értekezlet lesz Milánóban az olasz-magyar fedett-pályamérkőzéssel kapcsolatban. Az értekezletre Olaszország, Magyarország, Jugoszlávia, Németország és a Csehszlovákia Védnökség hivatalos.

A Hungária január 6, 7 és 14-én Görögországban vendégszerepel. A magyar csapat portyáját a görög szövetség rendezti s az jelöli ki az ellenfeleket is.

URANIA MOZI, Noviszd

PREMIÉR

Játék a tűzzel

Paul Hörbiger Olga Brink

Déli szél

Dudás Kálmán
verseskönyve

Ahogy szüretkor a lelkiismeretes szőlősgazda vigyázva szedi össze legszebb érett fürtjeit ingyeneknek való asszuber részére, úgy válogatta össze Dudás Kálmán legszebb verseit kötet számára. Vártuk ezt a kötetet, mert már régóta figyeljük Dudás Kálmán költői munkásságát olyan szeretettel, mint ahogyan — hogy az előbbi hasonlat közelében maradjunk — a kertész vigyázza legszebben fejlődő almafája termését. Kissé megvárakoztatott bennünket a költő, de nem hiába, mert olyan hibátlan, izes versekkel jött ki, mint amilyen pompás zamatu az esztendőig érlelt aranyárga asszuber.

Vajásági ugarról nagyon-nagyon ritkán kerül kezünkbe igazi verseknek ilyen szép gyűjteménye. Minden vers kézzre csiszolt ékszer, aranyos felépítésű, zengő-muzsikáló, illatos szerkezet, amely a szívnek szól, fájó-bus érzelmeket kelt, izzó gerjedelmet indít. Majdnem valamennyi százszázalékosan szabályos vers, de mégsem kíséreljük meg azt, hogy a stilsztika és poétika szabályaival mérjük feljüket. Csak olvassuk, habzsoljuk, mint az önfelelt olvasó, akinek szívében nem rejtőzik léptenyomon vadra leselkedő sanda kritikusk. Berontunk a rimek, a sorok ringó sűrűjébe, tárguló mellkassal szívjuk a versek mámorító illatát, ezerzamatu ízét, megcsap bennünket az igazi költészet forró szellője. Várás van minden egyes versnek. Mint igazi költő, akármiről is ír, önmagát adja és önmagán keresztül a versbe szíri az egész körülötte lévő világot. Ezért csap felénk a kötetből bácskai rónaságunk illata, ezért sajjog a szívünk nekünk is, ha a költő nyomorról, anyáról vagy szeretetről ír. Az egyetemes magyar irodalomba tartozik és mégis a miénk, mert nem vette át a lokalkulörös verselők modorosságait.

Sok szép verse van, amit szeretnénk teljes egészében leközlöni. Hogy mist ne emlitsünk: Nyár, Szülőföld, Ének a mocsáron, Tanya estefelé. Az ismeretető szavak özöne nem elegendő. Magát a kötetet kell olvasni.

Nagy értékünk Dudás Kálmán. Mégis gyönyörködésünkben sem mondhatjuk azt, hogy költészetében csak hódolat illeti meg és nem bírálat. Bizonyos, hogy további munkássága folyamán még átmege fejlődésen, magasabb csucokat ér el, lírája tovább tisztul, egyénisége még inkább kibontakozik és az alliteráció használatát a legkisebb mértékre esőkenti. Még felfelé ivel költői pályája, de első kötetére mégis mindig büszke lehet.

A könyv kiállítása igen izlées.

TÓTH BAGI ISTVÁN

BEOGRÁDI ÉRTÉKTŐZSDE

Devizák: (kinálat — kereslet dinárokban) + 23.5% prim.

December 28.

London (egy font) 177.50—174.30, Páris (100 frank) 100.82—98.52, Newyork (100 dollár) 4482.50—4422.50, Genf (100 svájci frank) 1005—995, Milánó (100 líra) 226.55—223.45, Amszterdam (100 holl. frt.) 2386.50—2348.50, Berlin (100 márka) 1793.93—1776.12, Brüsszel (100 belga fr.) 753.50—741.50, Szaloniki (100 drachma) 34.35—33.65, Newyork magánkliring 5520—5480, Berlin magánkliring 14.90—14.70.

Állampapírok: 7%os beruházási kölcsön — 99.50, 7%-os stabilizációs kölcsön — 98.50, kötés 99, 7%-os Hip. bank kötvény — 99.50, 8% os külföldi kölcsön 97.50—97, kötés 97.50—96.50, 7%-os külföldi kölcsön 88.50—88.25, kötés 88.75, 2 1/2%-os Ratna Steta 429—427.50, kötés 430, 6%-os bégluk 78.50—78, kötés 79—78.50, 6%-os dalmát agrár 72—71, kötés 72.50.

NOVISZADI TERMÉNYTŐZSDE

Ujbuza, bácskai, Noviszd környéki 192—194, Szombor környéki 192—194, középbácskai 192—194, felsőbácskai 193—195, baranyai, 192—194, tiszai uszály 196—198, bégai uszály 194—196, tiszai csatornai uszály 194—196, felsőbánáti 126—138, szerémi 192—194, szlavóniai 192—194. Rozs, bácskai 72 kilós 2%-os 152.50—155. Arpa, bácskai és szerémi 64/65 kilós 162.50—165, bácskai és szerémi tavaszi 68/69 kilós 187.50—192.50, baranyai tavaszi 69/70 kilós 192.50—197.50. Zab 150—152. Tengeri, bácskai tavalyi 135—137, bácskai új, gar. minőség 113—115, bánáti tavalyi 132—134, indiai paritásban tavalyi 135—137, indiai paritásban új, gar. minőség 110—111, szárított bánáti 127—129, szárított indiai paritásban 130—131. Buzaliszt, bácskai és bánáti állomásról nullás gg és g 285—295, kettes 265—275, ötös 245—255, hatos 225—235, hetes 195—205, nyolcas 125—130, szerémi és szlavóniai állomásról nullás gg és g 280—290, kettes 260—270, ötös 240—250, hatos 220—230, hetes 190—200, nyolcas 125—130. Buzakorpa jutazásokban, bácskai és szerémi 116—118, bánáti 114—116. Fehér bab bácskai és bánáti 2% os. zsák nélkül 380—385, szlavóniai »Ella« burgo-nya 90—91. Sertészsír 25 kilós kánákban brutto netóért 1580—1600. Irányzat: változatlan. Forgalom közepes.

30-40% CUKROT

takarít meg, ha

Kafarom kávépótlót

használ. Szép színe és kitűnő íze van. Kimérve is kapható. 10 dkg. 1.50 din. Ugy kell megfőzni, mint minden más kávé. Nem kell semmit hozzá adni, Cikóriát sem. Ahol még nem lenne, írjon a készítőnek: Frank kafa, Nov szád

PRÓBÁRA 1 KILOGRAMMOT BÉRMENTVE UTÁNVÉTEL KÜLDÜK.

HA MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐVÉ AKARJA MAGÁT KIKÉPEZTETNI.

HA KÖNYVSZAKÉRTŐRE LESZ SZÜKSÉGE.

HA PRAKTIKUS KÖNYVVEZETÉST óhajt bevezettetni, úgy írjon Borbély Lajos könyvszakértőnek, Noviszd, Postfah 75. Lakás: Kralj Petra II. ulica 162. számú ház melletti új uccában. 5999

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasarnap egy szo 1.— dinar, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12— dinár. Hirdetéseket a másnap lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetés adó a hirdetőfelet terheli.

AVALA MOZI - Szubofica

CSAK NÉHÁNY NAPIG

Három sárkány

című legjobb MAGYARNYELVŰ film

Hunyadi Sándor vígjátékából írta: NOTI KÁROLY
Rendezte: Vajda László — Zene: Sztatinay Sándor

Főszereplők: Lázár Mária, Rajnay Gábor, Kabos Gyula, Balla Lici, Gózon Gyula, Berki Lili, Márkus Emília, Sziklai Szerén, Juhász József, Pethes Sándor és Magyar Imre cigányzenekara
Vidékiek jegyrendelése telefon 581 szám BENCE írógépszaküzletében hétköznapokon este 7 óráig eszközözhető.
Forgalomba hozza: MERKUR FILM Zagreb

AZ IDŐ

változik, a »NÖVÉNYHARMAT«, a közismert ezerjő háziszser mindig ugyanolyan jó marad. Vigyázat! Ne fogadjon el utánzatokat. A »Növényharmat« csak zöld üvegekben való. dí! Ara mindenütt 12.— dinár. 8239

ELADÓ

ELADÓ BIRTOK NOVISZADON, Temerini ucca 108 m. p. ház tágas udvarral, 2 nagy supával, melyek alkalmasak gépleratnak vagy hasonló oítra. A telek szélessége az uccáig 36 méter, hosszúsága 66 méter. Összfelület 889 m². Ár iránt érdeklődni lehet a tulajdonosnál: A Szerb Mezőgazdasági Szövetség Főszövetségénél, Beogradban, Frankopan u. 15 szám. 8428

ÁLLÓ GÖZKAZÁN összes armatúrákkal, engedélymentes, kifogástalan állapotban eladó. Bővebbet: Vadász Béla műszaki üzletében, Noviszd, Vilsonov trg. 8419

KERESLET

ELEGÁNSAN butorozott különbejáratu szobát keresek fürdőszoba használatlalt, központban. Cim a kiadóban. 8445

Szenzációs

SZILVESZTER-EST Szuboficán a Grandban

Elsőrendű ételek és italok, malacsorsolás. — Külön családi asztalok. — Minden vendég kellemes meglepetésben részesül. Aleksandrova ulica

Rossz szögu lehelet, jár, az ember mil tehett? Szójvívedhez használj Pentát, lme llt a felelet
Kapható gyógyszerárban és kereskedésében
LÉNTA ...D. gyógynövény extract ára üvegenként 12 Dinár.

KÜLÖNFÉLE

Dr. FILIPON CRÈME a legjobb es legkedveltebb nappali krém Ara helyben és vidéken 14.— dinar Apoteka Kúchler, Vrsac. 2474

FIAT Wanderer, D.K.W. Audi-Horch

gépkoosi képviselőt AUGUST KUTALEK. Noviszd, Kr. Petra II. 63. Tel. 31-06

ÜNNEPEKRE vegyen kész rétes-tésztát (Kore za pite) Fé' munka. Rendelje mindig egy nappal előbb. »Koszovo« cukrászda, Kralja Petra II. 74 8171

MINDEN nyelvű használt könyvet, egész könyvtárakat vásárol J. Papa antikváriuma, Noviszd. 8269

SZEPLŐT, pattanást hámlást, orrvörösdést és más arctisztatlanságot pár tégely használata utján biztosan eltüntethet DARUVARI krém minden szaküzletben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszerár, Szubofica.

TÜZHELYEK, kályhák legolcsóbban SZENES vasüzletben SZUBOTICAN.

KENEDICH KÁROLY

angol úriszabó

SUBOTICA
Strossmayerova 11.

VÁSÁROLJON HIRDETŐINKNÉL!

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija Szerkesztőség és kiadóhivatal: Noviszd, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: Andreo Dezső
A Hirdetési feladás vezetője: Blazsek Ferenc
Prejplata — Előfizetés:
Egy óra 28— dinár (kihordó útján 30 din.)
Három óra 80— dinár (kihordó útján 86 din.)
Félévre 160— dinár (kihordó útján 172 din.)
zslai svakodnevno - Megjelenik napon'a Post. čekovni račun — Postacelikszámia: Beograd, 59.754, Zagreb, 46.692